

APSTIPRINU
Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktors

A.Ploriņš

2012.gada 26. martā

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA

2011.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga – 2012

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs: R.Pupele, I.Binovska, M.Šics, V.Grigale, D.Jakubaņeca, I.Bukša, L.Ange, M.Bikovs, E.Beināre, M.Bušmane, A.Buza, E.Cīrulis, U.Ceriņš, G.Dambe, M.Dīriņa, Ē.Dižgalvis, G.Valenika, A.Jaunzeme, I.Judina, R.Jakušonoka, M.Jēkabsone, A.Kalniņš, I.Kalnīte, M.Kalnājs, B.Kaprāle, I.Karlivāne, D.Kluša, M.Kļava, O.Kravčenko, E.Lapiņš, L.Lazdiņa, M.Rutkis, G.Rugājs, L.Sevčenko, L.Vancoviča, L.Zalcmane, V.Zute

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

NMP organizēšanas,
analīzes un statistikas nodaļa: D.Kluša, A.Buza

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Kr.Valdemāra 118

Rīga, LV-1013

Tālr.: 6 7709177

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

SATURS

Tekstā lietotie saīsinājumi.....	4
1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss.....	5
2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2011.gadā	5
3. Medicīniskā personāla prasmju un iemaņu novērtēšana un pilnveidošana	7
3.1. Metodisko rekomendāciju izstrāde	7
3.2. Personāla kvalifikācijas uzturēšana, pilnveidošana un pārbaude.....	7
3.3. Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana.....	9
4. Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums	9
5. Infrastruktūras attīstība, vienota zvanu centra izveide un NMP brigāžu izvietojuma plānošana	11
6. Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pilnveidošana.....	14
7. Personāla politikas izstrāde un vienota darba samaksas sistēmas ieviešana.....	15
8. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana.....	16
9. Starptautiskā sadarbība	18
10. Budžeta informācija.....	19
10.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, LVL	19
10.2. Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti	20
11. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultātīvo rādītāju izpildes analīze.....	22
11.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP).....	22
11.2. NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība (specializētā NMP).....	28
11.3. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos.....	33
11.4. Repatriācija uz/no ārvalstīm	34
12. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai	35
12.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana.....	35
12.2. Vadības audits un iekšējā kontrole	37
13. NMP dienesta personāls	38
13.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība.....	38
13.2. Personāla izglītība.....	40
14. Komunikācija ar sabiedrību	41
15. 2012.gadā plānotās aktivitātes	44

Tekstā lietotie saīsinājumi

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

MK – Ministru kabinets

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OMD – Operatīvā medicīniskā daļa

OVC – Operatīvās vadības centrs

BAC – brigāžu atbalsta centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

LRC – Latgales reģionālais centrs

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss

Neatliekamās medicīniskās palīdzības (turpmāk – NMP) dienests ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā.

NMP dienesta darbību reglamentē MK 2009.gada 15.decembra noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums" un vairāki citi MK noteikumi un likumi.

Atbilstoši MK 2010.gada 26.janvāra noteikumu Nr.81 „Noteikumi par Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi” NMP dienests sniedz maksas pakalpojumus neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanas jomā, kā arī katastrofu medicīnas un pirmās palīdzības apmācību jomā. 2011.gadā tika pārskatīti un precizēti pakalpojumu cenas aprēķina principi un nomenklatūra, un priekšlikumi grozījumiem MK noteikumos iesniegti Veselības ministrijā. Ar 2011.gada 1.decembri NMP dienestā ieviesti bezskaidras naudas norēķini.

2011.gada nogalē tika uzsākts darbs pie NMP dienesta reglamenta izstrādes, kurā plānots noteikt NMP dienesta struktūru, kā arī struktūrvienību un darbinieku padotības formas.

Sociālā dialoga ietvaros 2011.gada 27.oktobrī NMP dienesta darbinieku konferencē tika apstiprināts Darba koplīgums, kas noslēgts starp NMP dienestu, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrību, Latvijas Ārstniecības un aprūpes darbinieku arodbiedrību, Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrību un Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrību.

2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2011.gadā

Lai sasniegtu NMP dienesta darbības mērķi, atbilstoši nolikumam NMP dienestam ir šādas funkcijas:

1. organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
2. organizēt apmācības neatliekamās medicīniskās palīdzības un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā;
3. plānot katastrofu medicīnas sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
4. glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves.

Lai īstenotu nolikumā minētās funkcijas, NMP dienestam ir vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem ikdienā, ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu,

apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, sadarbībā ar pašvaldībām koordinēt ārstniecības iestāžu katastrofu medicīnas plānu izstrādāšanu, plānot un koordinēt rīcību sabiedrības veselības apdraudējuma gadījumā un sabiedrības veselības ārkārtas situācijās, plānot un organizēt ārkārtas medicīnisko un ārkārtas sabiedrības veselības situāciju treniņu apmācības, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

2011.gada darba plānā tika izvirzītas sekojošas NMP dienesta darbības prioritātes un rīcības virzieni:

- izsaukuma izpildes laika samazināšanu,
- resursu ekonomiju un efektīvu izmantošanu,
- darbinieku sociālo garantiju un darba vides uzlabošanu.

Lai īstenotu prioritāti „Izsaukuma izpildes laika samazināšana” tika piegādāti un OMT uzstādīti 183 brigāžu darbu nodrošinošie kompleksi ar portatīvo sakaru terminālu un 24 brigāžu darbu nodrošinošie kompleksi bez portatīvā sakaru termināla informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai, noslēgti vairāki līgumi izsaukumu apstrādes procesa (telefonija, dispečerizācija, ģeogrāfiskā vadība, brigādes darbs, resursu uzskaite, saikne ar slimnīcām) optimizēšanai ar jauniem IKT risinājumiem, izstrādātas un apstiprinātas vairākas metodisko rekomendācijas NMP nodrošināšanai pirmsslimnīcas etapā, izveidotas pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanai nepieciešamās operatīvās medicīniskās rezerves dienesta reģionālajos centros, kā arī izveidots imobilizācijas līdzekļu apmaiņas fonds Ziemeļkurzemes, Liepājas un Kuldīgas slimnīcās, ieviesta un aprobēta apmācības programma „Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā” u.c.

Vidējais izsaukumā pavadītais laiks samazinājies no 59 minūtēm 2010.gadā uz 52 minūtēm 2011.gadā.

Resursu ekonomijas nolūkā tika veikti sekojoši pasākumi - samazinātas telpu uzturēšanas izmaksas NMP punktos Zilupē, Kārsavā, Jēkabpilī, Ērgļos, Dagdā un Aucē, pilnveidota OMT apkopju un remontu sistēma, ieviesti izmaksu efektīvāki materiāltehniskie resursi specializētās NMP nodrošināšanai (vertebrologiem), tika veikta brigāžu skaita regulēšana pa diennakts stundām, sezonāli un teritoriāli, īstenotas sabiedrības informēšanas kampaņas un sadarbība ar ģimenes ārstiem, lai mazinātu tā saucamo sekundāro jeb nepamatoto izsaukumu skaitu.

Lai īstenotu trešo prioritāti, ERAF projekta ietvaros rekonstruētas Vidzemes un Latgales reģionālā vadības un dispečeru centra ēkas, uzsākti rekonstrukcijas darbi Operatīvās medicīniskās daļas telpās, uzsākti vienkāršotās renovācijas darbi Operatīvās vadības centra, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra un administrācijas telpās Hospitāļu 55. NMP dienesta budžeta ietvaros izveidota Operatīvās vadības centra pagaidu infrastruktūra, uz laiku pielāgojot RRC telpas Duntēs 8, Rīgā. Veikti remontī vairākos NMP punktos.

3. Medicīniskā personāla prasmju un iemaņu novērtēšana un pilnveidošana

2009.gada 15.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums” 4.11 apakšpunkts nosaka, ka viena no NMP dienesta uzdevumiem ir „nodrošināt dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu”. Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs (turpmāk – Mācību centrs), saskaņā ar reglamentu, nodrošina personāla, kurš sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu.

3.1. Metodisko rekomendāciju izstrāde

Nolūkā paaugstināt ārstniecības pakalpojuma procesa un rezultātu kvalitāti drošas nepieciešamās un neatliekamās palīdzības nodrošināšanai pacientiem dažādās situācijās pārskata periodā tika sagatavotas un apstiprinātas 5 metodiskās rekomendācijas un 1 informatīvs materiāls:

- Metodiskās rekomendācijas NMP nodrošināšanai asiņošanas placentārajā periodā un primāras pēcdzemdību asiņošanas gadījumā pirmsslimnīcas etapā,
- Metodiskās rekomendācijas NMP nodrošināšanai pacientiem ar vēdera dobuma orgānu patoloģiju,
- Metodiskās rekomendācijas NMP nodrošināšanai insulta pacientiem,
- Metodiskās rekomendācijas medicīniskā skābekļa pielietošanai pirmsslimnīcas etapā,
- Metodiskās rekomendācijas NMP nodrošināšanai termisku traumu guvušiem pacientiem,
- Informatīvs materiāls par NMP dienesta brigāžu ekipējumā esošo medikamentu lietošanu.

Sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību, atbilstoši 2011.gada Latvijas Kardiologu biedrības vadlīnijām, tika aktualizēta NMP dienesta kārtība „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem ar akūtu koronāru sindromu ar ST elevācijām”, kā arī kārtība „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību personām ar psihiskiem traucējumiem un psihiskām slimībām.”

2011.gadā uzsākts darbs pie metodisko rekomendāciju „NMP nodrošināšana politraumu (smagu) traumu guvušiem pacientiem” un „Neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana iespējamās gripas gadījumā” izstrādes.

3.2. Personāla kvalifikācijas uzturēšana, pilnveidošana un pārbaude

Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana tiek plānota saskaņā ar NMP dienestā noteiktu kārtību. 2011.gadā personāla kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai tika organizētas un nodrošinātas mācības 7 mācību programmās (*skat.1.tabulu*). Papildus jau esošajām mācību programmām, no 2011.gada 6.aprīļa tika nodrošināta NMP dienesta ārstniecības personu apmācība mācību programmā „Neatliekamā medicīniskā palīdzība dažādās klīniskās situācijās”, no 4.oktobra - mācību programmā „Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni” un no

22.oktobra- mācību programmā „Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā”.

2011.gadā dažādās mācību programmās tika apmācītas 1 888 ārstniecības personas un 743 OMT vadītāji, kuri pilnveidoja savas zināšanas un prasmes mācību programmā „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transporta vadītājiem”.

Ārstniecības personu kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai tika organizēti un nodrošināti 22 semināri, kuros piedalījās 1 299 ārstniecības personas.

2011.gadā Mācību centrs apmācību nodrošināšanai mācību programmās- „Neatliekamā medicīniskā palīdzība dažādās klīniskās situācijās”, „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļu vadītājiem” un „Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā”, sagatavoja 61 pasniedzēju.

Nr. p.k.	Mācību programma	Apmācīto personu skaits
1.	Medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana – pirmreizēja apmācība (24 stundas)	100
2.	Medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana – atkārtota apmācība (16 stundas)	581
3.	Elektrokardioloģija – pirmreizēja apmācība (64 stundas)	93
4.	Elektrokardioloģija – atkārtota apmācība (40 stundas)	248
5.	Neatliekamā medicīniskā palīdzības dažādās klīniskās situācijās (8 stundas)	752
6.	Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā – pirmreizēja apmācība (24 stundas)	35
7.	Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni – pirmreizēja apmācība (16 stundas)	79
8.	Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļu vadītājiem – atkārtota apmācība (8 stundas)	743
KOPĀ		2 631

1.tabula. NMP dienesta Mācību centra apmācīto personu skaits 2011.gadā.

2011.gada 28.oktobrī Kuldīgā tika organizētas „galda” mācības „Neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana traumu guvušiem pacientiem ceļu satiksmes negadījumā ar daudz cietušajiem”. „Galda” mācībās piedalījās ārstniecības personas no Kurzemes RC un Operatīvās vadības centra. Mācību norisē tika iesaistīta arī Operatīvā medicīniskā daļa.

NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tiek īstenotas saskaņā ar 2009.gada 20.janvāra MK noteikumu Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā noteikto - „*neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personas reizi gadā kārto teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā*”.

2011.gadā ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tika uzsāktas 3.februārī un pabeigtas 22.decembrī. Minētajā laika periodā kvalifikācijas pārbaudes tika veiktas 1634 ārstniecības personām 26 Latvijas pilsētās.

Kvalifikācijas pārbaude katrai ārstniecības personai sastāvēja no 3 posmiem:

- 1.posms - situācijas uzdevuma risināšana komandā;
- 2.posms - sirds ritma atpazīšana un elektrokardiogrammas interpretēšana;
- 3.posms - teorētisko zināšanu pārbaude- 60 jautājumu tests.

Ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaužu rezultātu analīze liecina par pozitīvu dinamiku teorētisko zināšanu un prasmju pilnveidošanā, kas, savukārt, liecina par NMP dienesta nodrošināto apmācību efektivitāti. Turpmāk plānots paplašināt situācijas uzdevumu spektru mācību programmā „Neatliekamā medicīniskā palīdzības dažādās klīniskās situācijās”, kā arī turpināt ārstniecības personu apmācības sirds ritma un vadīšanas traucējumu atpazīšanā, elektrokardiogrammu interpretēšanā, jo ārstniecības personu praktiskā pieredze, dažādā noslogojuma dēļ, bieži ir nepietiekami plaša.

3.3.Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana

NMP dienesta Mācību centra speciālisti pēc privātpersonu iesniegumu, t.sk., sūdzību saņemšanas, kā arī pēc NMP dienesta amatpersonu ierosinājuma 2011.gadā ir izvērtējuši 64 NMP dienesta ārstniecības personu sniegtās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitāti 61 gadījumā. Sagatavots un iesniegts NMP dienesta Izsaukumu izpildes kvalitātes izvērtēšanas komisijai 61 NMP dienesta ārstniecības personu sniegtās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes vērtēšanas protokols.

4. Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana plānotajā un nepieciešamajā apjomā netika nodrošināta nepietiekama finansējuma dēļ. Piešķirtā budžeta ietvaros gada laikā iegādāti 6 multifunkcionāli defibrilatori, 3 perfuzori, 3 elektriskie vakuumsūkņi, 1 plaušu mākslīgās ventilācijas aparāts. Medicīniskais aprīkojums joprojām nav pietiekošā skaitā, lai būtu iespējams pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem atdot visu patapināto aprīkojumu.

Lai uzlabotu medicīnisko materiāltehnisko resursu pārvaldības kvalitāti, 2011.gadā radikāli tika mainīta materiāltehnisko resursu uzskaites un norakstīšanas kārtība, apmācot un iesaistot visas par medicīnisko resursu apriti atbildīgās personas darbā ar resursu vadības elektronisko sistēmu „Horizon”, kā arī veicot attiecīgas izmaiņas iekšējos normatīvajos aktos.

Uzsākta imobilizācijas līdzekļu apmaiņas fonda izveide daudzprofilu slimnīcās, lai paaugstinātu NMP brigāžu darba operativitāti, sevišķi – traumu guvušo pacientu aprūpē, kā arī izveidotas ārkārtas medicīnisko situāciju seku likvidēšanai nepieciešamās medicīniskās rezerves visos NMP dienesta reģionālajos centros, lai nepieciešamības gadījumā nodrošinātu resursu operatīvu pieejamību, neiesaistot citas institūcijas.

Nodrošinājums ar operatīvajiem medicīniskajiem transportlīdzekļiem

2011.gadā NMP dienests turpināja izmantot valdījumā esošos 156 operatīvos medicīniskos transportlīdzekļus (turpmāk – OMT), no kuriem jaunākais bija 2 gadus vecs, bet vecākais 22 gadus vecs. No visiem OMT 48,1% bija 7 un vairāk gadus veci, bet 32% bija vecāki par 10 gadiem (*skat.2.tabulu*). No visiem OMT 67,95% nobraukums pārsniedz 300 000 km, bet 18,59% tas pārsniedz 500 000 km, atsevišķiem transportlīdzekļiem - pat 800 000 km nobraukumu (*skat.3.tabulu*).

NMP dienesta OMT 2011.gadā veica lielus nobraukumus, vidēji 53 647 km gadā uz vienu OMT, jeb 71 512 km gadā uz vienu NMP brigādi.

Tā kā NMP dienesta darbības specifikas dēļ OMT nodrošinājums nepieciešams visu gadu 24 stundas diennaktī, tad esošā OMT parka uzturēšanai un remontiem NMP dienests turpināja ieguldīt lielus finanšu līdzekļus un darbu, tomēr vairākkārt radās situācijas, kurās NMP brigādei nebija iespējams doties izsaukumā OMT tehniskā stāvokļa dēļ.

2011.gadā NMP dienestam piešķīra ERAF finansējumu OMT iegādei un aprīkošanai un novembrī tika izsludināts iepirkums, līdz ar to gaidāms, ka 2012.gadā tiks īstenota daļēja NMP dienesta OMT parka nomaiņa.

NMP dienesta struktūrvienība	Brigāžu skaits	OMT skaits	OMT vecums, gados			
			līdz 3	4 - 6	7 - 9	≥ 10
LRC	33	41	1	19	4	17
VRC	32	44	0	22	3	19
ZRC	24	28	0	12	10	6
KRC	25	31	0	21	2	8
OMD	6	12	3	3	6	0
KOPĀ	120	156	4	77	25	50
KOPĀ, %		100	2,6	49,4	16,0	32,0

2.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc vecuma.

NMP dienesta struktūrvienība	OMT nobraukumu analīze (odometru rādījumi), km					
	līdz 100 000 km	no 100 000 km līdz 200 000 km	no 200 000 km līdz 300 000 km	no 300 000 km līdz 500 000 km	no 500 000 km un vairāk	Lielākais kopējais nobraukums
LRC	0	1	10	21	9	705 278
VRC	0	1	13	23	7	862 319
ZRC	0	1	5	14	8	681 911
KRC	0	0	12	15	4	736 573
OMD	0	3	4	4	1	526 446
KOPĀ	0	6	44	77	29	862319

3.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc nobraukuma.

Lai panāktu vienotu pieeju OMT parka pārvaldībai, 2011.gada 7.aprīlī apstiprināta kārtība Nr.1.-3/103 „Kārtība, kādā nodrošina Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta autotransporta parka transportlīdzekļu aizvietošanu remonta un apkopes gadījumos” un 2011.gada 11.aprīlī apstiprināta kārtība Nr.1-3/106 „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta autotransporta parka transportlīdzekļiem nosaka degvielas patēriņa normas”, kurā paredzēta iespēja norakstīt degvielu pēc tās faktiskā patēriņa. Veikta transporta nodrošinājuma resursu apgādes sistēmas centralizēšana.

OMT nodrošinājums Rīgas reģionālajā centrā

NMD dienesta Rīgas reģionālā centra 76 NMP brigāžu darbības nodrošināšanai ar OMT un to vadītājiem noslēgts līgums ar AS „Rīgas Sanitārā transporta autobāze” (turpmāk - RSTA) par OMT un to autovadītāju pakalpojuma nodrošinājumu. RSTA nodrošināto OMT maksimālais skaits – 85 vienības. Līguma nosacījumi paredz, ka no 2011.gada 15.aprīļa 80% no autoparka veido transportlīdzekļi ar divu riteņu piedziņu, bet 20% - pilnpiedziņas transportlīdzekļi.

5. Infrastruktūras attīstība, vienota zvanu centra izveide un NMP brigāžu izvietojuma plānošana

Infrastruktūras attīstība

Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projektu ietvaros veikti sekojoši NMP dienesta infrastruktūras pilnveidošanas darbi (*skat. arī sadaļu 3.2 Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti*):

- Pabeigti Vidzemes reģionālā vadības un dispečeru centra rekonstrukcijas darbi. Objekts nodots ekspluatācijā;
- Vadības un dispečeru centra (VDC) infrastruktūras izveide - izstrādāts NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas telpu tehniskais projekts Hipokrāta 2, Rīgā, saņemta būvatļauja, uzsākti rekonstrukcijas darbi; izstrādāts NMP dienesta Operatīvās vadības centra, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra un administrācijas telpu Hospitāļu 55, Rīgā tehniskais projekts un uzsākti vienkāršotās renovācijas darbi;
- NMP dienesta budžeta ietvaros izveidota Operatīvās vadības centra pagaidu infrastruktūra, uz laiku pielāgojot RRC telpas Dunties 8, Rīgā.

2011.gadā apkopota informācija par NMP dienesta izmantotajās telpās nepieciešamajiem remontdarbiem, aprēķinātas to plānotās izmaksas un izvērtētas prioritātes. Balstoties uz pieejamo finansējumu, tika veikti remontdarbi darba apstākļu uzlabošanai gan brigāžu punktos (Madonā, Nīcā, Alsungā, Dunavā, Rundēnos, Smiltēnē, Gulbenē, Balvos, Valmierā, Alojā u.c.), gan reģionālajos centros kā arī vadības centrā. Atbrīvotas telpas Pilsoņu ielā 13, pārceļot darbavietas uz Valdemāra ielu 118, Rīgā.

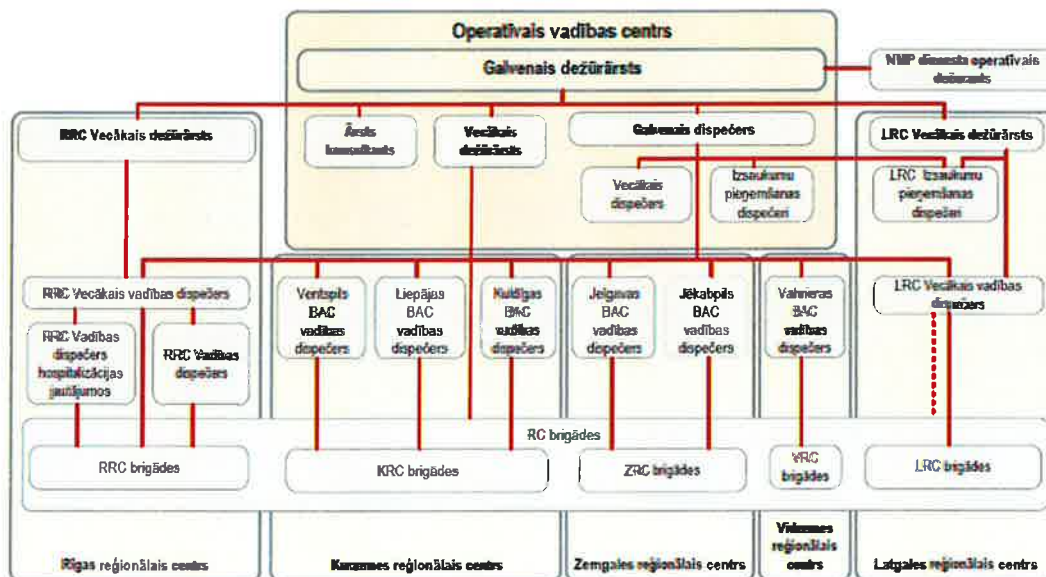
Saimniecības un sagādes nodaļa uzsāka NMP brigāžu punktu telpu funkcionālās atbilstības izvērtēšanu un vietās, kur tas nepieciešams, piemērotu telpu meklēšanu. Tika nomainītas telpas Madonā.

NMP dienesta Saimniecības un sagādes nodaļa 2011. gadā uzsāka saimniecības preču un pakalpojumu centralizētas un pārraugāmas apgādes sistēmas izveidi, ar mērķi radīt pārredzamu un kontrolējamu finanšu plūsmu, racionāli izmantojot piešķirtos resursus un rūpīgi izvērtējot preču un pakalpojumu piegādātājus.

Vienota zvanu centra izveide

NMP dienestā kopš 2010.gada 1.septembra savu darbību uzsāka Operatīvās vadības centrs (turpmāk - OVC). Tā funkcija - organizēt un nodrošināt vienotu NMP izsaukumu pieņemšanu un NMP brigāžu vadību pirmsslimnīcas etapā ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās. OVC uzdevumi – zvanu pieņemšana, NMP brigāžu operatīva pārraudzība un hospitalizācijas koordinēšana, NMP brigāžu darba koordinācija un brigāžu vadība ārkārtas medicīnisko situāciju gadījumos, kad seku likvidēšanā iesaistīti vairāki reģionālie centri vai gadījumos ar lielu cietušo skaitu u.c. Tāpat OVC nepieciešamības gadījumā var pārņemt jebkura reģionālā centra operatīvo darbu.

2011.gadā tika pilnveidota OVC struktūra (*skat.1.attēlu*) un OVC turpināja pakāpeniski pārņemt NMP izsaukumu pieņemšanu un NMP izsaukumu nodošanu izpildei uz RC (*skat.4.tabulu un Karti Nr.1*), izņemot Latgales reģionu, kurā šo procesu turpina Latgales RC dispečeru dienests, lai nepieciešamības gadījumā varētu pildīt arī OVC funkcijas.

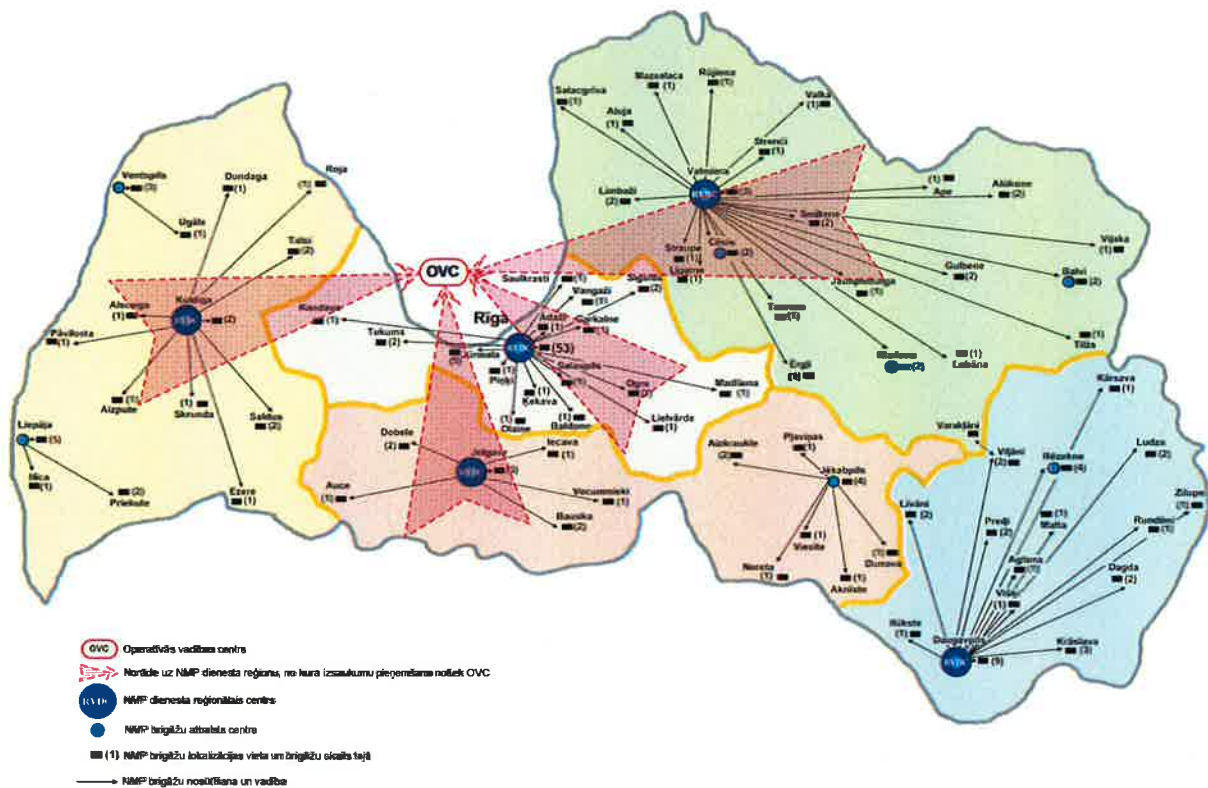

1.attēls. OVC struktūrshēma.

Administratīvā teritorija	Datums, no kura zvani pienāk OVC
Dobeles novads	01.02.2011.
Jelgava, Jelgavas un Ozolnieku novads	30.03.2011.
Rīga, Jūrmala, Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Engures, Garkalnes, Ikšķiles, Inčukalna, Jaunpils, Kandavas,	06.06.2011.

Krimuldas, Kuldīgas, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Mālpils, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saldus, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Stopiņu, Talsu, Tukuma novadi	
Valmiera, Alojas, Alūksnes, Amatas, Apes, Baltinavas, Balvu, Beverīnas, Burtnieku, Cēsaines, Cēsu, Ērgļu, Gulbenes, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Limbažu, Līgatnes, Lubānas, Madonas, Mazsalacas, Naukšēnu, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Rugāju, Rūjienas, Salacgrīvas, Smiltenes, Strenču, Valkas, Varakļānu, Vecpiebalgas, Viļakas novadi	01.12.2011.

4.tabula. Ienākošo zvanu pārņemšana uz NMP dienesta OVC 2011.gadā.

Karte Nr.1. Izsaukuma zvanu pieņemšana NMP dienestā no 2011.gada 1.decembra.

NMP brigāžu izvietojuma plānošana

2011.gadā tika plānots izveidot 2 jaunus NMP brigādes lokalizācijas punktus - Grīvā un Ozolniekos, pārvietojot NMP brigādes attiecīgi no Daugavpils un Jelgavas, taču finansējuma trūkuma dēļ tas netika īstenots. Veicot datu analīzi atpazītas vēl vairākas administratīvās teritorijas, kurās savlaicīga NMP tiek nodrošināta mazāk kā 75% neatliekamu izsaukumu gadījumu un kur būtu jālemj par NMP punkta izveidi – Talsi, Dricāni, Nīcgale, Ropaži/Mālpils, Valle/Bārbele, Jaunjelgava, Lizums, Liepna, Valkā, Liepna, Lizums/Lejasciems, Rugāji, Liezere, Tūja/Liepupe.

2011.gadā izveidota jauna brigāde Liepājā ar lokalizāciju Nīcā vienlaikus ar 6.jūniju likvidējot Kuldīgas reanimācijas brigādi, kā arī ar 01.oktobri tika atjaunots NMP punkts Alsungā, pārceļot Pāvilstā esošo brigādi, savukārt uz Pāvilstu tika pārceļta 1 Aizputes brigāde. 2011.gada II pusgadā samazināts brigāžu skaits uz līnijas nakts laikā

par 8 brigādēm (Pāvilosta, Plācis, Jelgava, Jēkabpils, Nīca, Daugavpils, Rēzekne, Krāslava), nosakot brigāžu darba laiku no 8:00-20:00 (*skat. Karti Nr.2*).

NMP dienesta speciālisti, veicot NMP dienesta starpreģionu sadarbības izvērtēšanu, secināja, ka tieši starpreģionu pagastos savlaicīgi izpildītie NMP izsaukumi ir robežās no 51%-74%, vietām pat zemāk. Ievērojot minēto, NMP dienests pieņēma lēmumu par Varakļānu NMP brigādes pamatdarbības teritorijas iekļaušanu LRC atbildības zonā un tās pārvietošanu uz Viļānu NMP punktu, lai uzlabotu NMP izsaukumu operativitātes rādītājus tieši Latgales, Vidzemes un Zemgales RC pierobežas pagastu teritorijās. NMP dienests, izprotot Varakļānu pašvaldības pārstāvju un novada iedzīvotāju lielo ieinteresētību Varakļānu NMP punkta darbības saglabāšanā, pieņēma lēmumu par minētās NMP brigādes atrašanos Varakļānos dienas laikā.

Karte Nr.2. NMP dienesta brigāžu izvietojums 2011.gada beigās (uz 01.10.2012.).

6. Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pilnveidošana

2011.gadā tika turpināts darbs pie integrētu NMP dienesta informācijas un komunikāciju tehnoloģiju ieviešanas, kur darbs pamatā notiek ERAF projekta „Vienotas neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” ietvaros. 2011.gadā tika:

- uzsākts un gandrīz pabeigts darbs pie vienota datu pārraides tīkla izveides visā NMP dienestā (kopējā tīkla infrastruktūrā nav iekļauts OMD, jo tiek plānota šīs daļas pārceļšanās uz jaunām telpām, kur tiks nodrošināta tā ietveršana vienotajā NMP dienesta datu tīklā);
- pabeigts darbs pie vienotas tehnoloģiskās platformas ieviešanas, tādējādi nodrošinot NMP dienesta informācijas sistēmu darbināšanai vienotu infrastruktūru;

- uzsākts darbs pie NMP dienesta vienota komunikāciju risinājuma ieviešanas nodrošinot gan NMP izsaukumu, gan administratīvo zvanu apstrādi vienā sistēmā;
- uzsākts darbs pie NMP dispečerizācijas risinājuma ieviešanas, nodrošinot pilnīgāku datu apstrādi NMP sniegšanas kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot izsaukumu nodošanu tieši brigādei uz OMT un risinājuma iekļaušanos vienotajā e-Veselības koncepcijā;
- uzsākts darbs pie atbalsta funkciju nodrošināšanai paredzētu informācijas sistēmu - resursu vadības sistēmas un datu analīzes risinājuma – ieviešanas, tādējādi nodrošinot kvalitatīvāku NMP sniegšanas plānošanu.

2012.gadā plānotās aktivitātes:

- 2011.gadā uzsākto IKT risinājumu ieviešanas pabeigšana;
- informācijas plūsmas starp brigādi un dispečerdienestu papildināšana ar iespēju nosūtīt datus no Lifepak defibrilatoriem, tādējādi nodrošinot iespēju konsultēt brigādi attālināti;
- rāciju parka atjaunošana;
- tiks uzlabota '113' zvanu saņemšanas kārtība, nodrošinot, ka '113' dispečeri gan Rīgā, gan Daugavpilī pieņems '113' izsaukumus no visas Latvijas.

7. Personāla politikas izstrāde un vienota darba samaksas sistēmas ieviešana

Lai pilnveidotu NMP dienesta personāla politikā definētās personāla vadības jomas, pārskata periodā izstrādāta virkne kārtību, kas nosaka personāla un NMP dienesta rīcību noteiktās darba tiesisko attiecību situācijās, un pilnveidotu sociālo jomu. Atskaites gadā noteikta kārtība, kādā NMP dienesta darbiniekiem kompensē redzes korekcijas līdzekļus, kā arī kārtība, kādā kompensē mācību izdevumus un sedz kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumus.

Papildus Medicīniskās kvalifikācijas mācību centra rīkotajiem kursiem, atskaites gadā 50 darbinieki tikuši nosūtīti kvalifikācijas celšanai un dažādiem semināriem vai kursiem, visbiežāk izmantojot Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas, Valsts administrācijas skolas, vai FMS piedāvātos kursus. Lai izvērtētu esošās kvalitātes vadības sistēmas darbību un pilnveidotu to, NMP dienestā ir veikta 25 iekšējo auditoru apmācība.

Lai veicinātu nodarbinātības noteikumu ievērošanu, kā arī darba un atpūtas laika noteikumus, atskaites gadā pievērsta pastiprināta uzmanība NMP brigāžu personāla plānotajiem un faktiskajiem darba grafikiem.

Gada nogalē NMP dienesta vadība par izcilu darbu un īpašu personisko ieguldījumu NMP dienesta attīstībā apbalvojusi 94 darbiniekus ar naudas balvu. Personāla motivācijas veicināšanai un kolektīva saliedēšanai organizēti pasākumi – Sporta spēles un Ziemassvētku balle.

Lai sasniegtu darba plānā izvirzītās prioritātes, kā arī, lai pilnveidotu neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu personāla darba laika organizāciju, pēc NMP dienesta uzsāktās iniciatīvas, 2011.gadā tika veikti grozījumi normatīvajos aktos – Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā (3. panta ceturrtā daļa

devītais punkts un 3.¹panta trešā daļa) un Ministru kabineta noteikumu „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumos Nr.1651 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un to noteikšanas kārtību” (8.punkts) par darba samaksu un vidējās izpeļņas aprēķināšanu summētā darba laika veicējiem, tajā skaitā darbiniekiem, kas strādā pagarinātu normālo darba laiku. Grozījumi precizē normas par faktiskās mēnešalgas aprēķinu amatpersonām (darbiniekiem), kuriem noteikts summētais darba laiks, jo līdz šim tiesību normās nebija precīzi noteikts, kāds stundu skaits (gada vidējais stundu skaits vai mēneša darba stundu skaits) piemērojams, aprēķinot mēnešalgu (šobrīd ārstniecības personām), kā arī līdz šim tiesību normā netika precīzi atrunāts lietotais termins „atbilstošais stundu skaits”, tāpēc normu sakārtošanai un viennozīmīgai piemērošanai grozījumi paredz, ka faktiskās mēnešalgas aprēķinam ir izmantojama atbilstoši minēto noteikumu 31.punktam aprēķinātā stundas algas likme un attiecīgā kalendāra gada vidējais darba stundu skaits mēnesī.

8. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Gatavības nodrošināšana ārkārtas medicīniskajām situācijām

Lai uzlabotu ārstniecības iestāžu gatavību rīcībai ārkārtas medicīniskajās situācijās, kuru iemesls ir ķīmisku vielu noplūdes avārijas, 2011.gadā organizētas NMP dienesta speciālistu un slimnīcu uzņemšanas nodaļu personāla un atbildīgo speciālistu teorētiskās mācības, kuru mērķis bija novērtēt slimnīcas uzņemšanas nodaļas gatavību ārkārtas medicīniskajās situācijās ar daudziem cietušajiem.

Tika aktualizēta informācija katastrofu medicīnas resursu datu bāzei „Ārstniecības iestāžu resursu nodrošinājums ārkārtas medicīnisko situāciju gadījumos”, noorganizēti 3 reģionālie semināri slimnīcu atbildīgajām personām par katastrofu medicīnas plānošanas jautājumiem un 7 informācijas apmaiņas vizītes, kurās NMP dienesta speciālisti iepazinās ar slimnīcu uzņemšanas nodaļu gatavību ārkārtas medicīniskām situācijām, kā arī sagatavotas un nolasītas 2 lekcijas slimnīcu galvenajiem ārstiem par slimnīcu gatavības nodrošināšanu ārkārtas medicīniskām situācijām.

Notika darbs pie normatīvo aktu un sadarbības plānu izstrādāšanas un pilnveidošanas. Kā nozīmīgāki no tiem minami:

- Ministru kabineta noteikumu projekti - „Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi” (apstiprināti Ministru kabinetā 2011.gada 13.decembrī);
- dalība Iekšlietu ministrijas izveidotajā valsts mēroga apdraudējumu un risku novērtējuma izstrādes darba grupā, sagatavojot un sniedzot priekšlikumus par veselības nozares valsts mēroga riskiem;
- „Noteikumi par pirmās palīdzības sniegšanas apmācības sistēmu, pirmās palīdzības sniegšanas apmācības programmu saturu un apmācības nodrošināšanas kārtību”;
- darbs pie Valsts katastrofu medicīnas plāna projekta izstrādāšanas.

Lai nodrošinātu NMP dienesta gatavību ārkārtas medicīniskām situācijām notikuma vietā:

- izstrādātas un apstiprinātas NMP dienesta kārtības „Cietušo šķirošanas kārtība pirmsslimnīcas etapā katastrofās un ārkārtas medicīniskās situācijās” un „Vadības ārsta nozīmēšanas un darbības kārtība notikuma vietā”;
- nolasītas 3 lekcijas NMP dienesta ārstniecības personām „2010.gada vadlīnijas traumu guvušam pacientam”;
- organizētas NMP dienesta ārstniecības personu mācības NMP sniegšanai NBS glābšanas helikopterā (apmācītas 23 NMP dienesta ārstniecības personas);
- sagatavota un apstiprināta NMP dienesta kārtība „Taktiskā žņauga, modulāra spiedoša pārsēja un pārsēja lielu brūču pārsiešanai lietošanas kārtība”.

Lai nodrošinātu Valsts materiālo rezervju uzturēšanu un gatavības nodrošināšanu ārkārtas medicīniskām situācijām 2011.gadā organizēta, koordinēta un nodrošināta Valsts materiālo rezervju medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu glabāšana, atjaunošana un nomenklatūras precizēšana, veikta medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu komplektācija operatīvai izmantošanai ārkārtas medicīniskās situācijās.

Tika turpināta NMP dienesta sadarbība ar glābšanas un operatīviem dienestiem un citām ārkārtas situāciju pārvaldīšanā iesaistītām institūcijām (NBS Medicīnas pārvaldi, NBS Gaisa spēku Aviācijas bāzi, VUGD, policiju u.c.) NMP sniegšanā un gatavības nodrošināšanai ārkārtas medicīniskām situācijām - aktualizēts helikoptera nosēšanās vietu katalogs pie ārstniecības iestādēm gaisa medicīniskās transportēšanas nodrošināšanai, sadarbībā ar NBS sagatavoti NBS karavīra-glābēja rīcības noteikumi (apstiprināti 2011. gada 4.oktobrī), apmācīti 47 VUGD speciālisti pirmās palīdzības sniegšanā, nodrošināta daļība 6 civilās aizsardzības mācībās u.c.

Pirmās palīdzības apmācību jomā:

- izstrādātas pirmās palīdzības sniegšanas apmācības vadlīnijas (pamatojoties uz Eiropas atdzīvināšanas padomes 2010. gada un Sarkanā Krusta asociācijas starptautiskās federācijas 2011. gada vadlīnijām);
- pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības kursos sagatavoti 25 pirmās palīdzības pasniedzēji;
- kvalifikācijas paaugstināšanas seminārā apmācīti 69 pirmās palīdzības pasniedzēji;
- organizēti 2 kvalifikācijas eksāmeni un izsniegti sertifikāti 14 pirmās palīdzības pasniedzējiem;
- atkārtoti piešķirtas tiesības veikt pirmās palīdzības apmācību 34 pirmās palīdzības pasniedzējiem un 4 apmācītājorganizācijām pagarinātas tiesības nodarboties ar pirmās palīdzības sniegšanas apmācību;
- apmācības kursā „Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni” apmācītas 46 NMP dienesta ārstniecības personas.

Gatavības nodrošināšana sabiedrības veselības apdraudējuma gadījumos

Lai nodrošinātu gatavību ārkārtas situāciju pārvaldīšanas koordinēšanai sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumos, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1050 „Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšanas kārtība”,

sniegts atbalsts Latvijas robežšķērsošanas vietām par Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu plānu izstrādi un aktualizēšanu.

Pārskata gadā NMP dienestā tika nodrošināta Eiropas slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) uzraudzības misijas vizīte un Radiācijas drošības centra organizētā Starptautiskās atomenerģijas aģentūras EPREV uzraudzības misijas vizīte.

2011.gadā saņemti un reģistrēti 70 ziņojumi par gatavību ārkārtas sabiedrības veselības situācijai Latvijā; Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas tīklā tika reģistrēti 23 sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumi, kā rezultātā saņemti un izvērtēti 119 ziņojumi.

Veselības ministrijas izveidotajā starpnozaru gripas pandēmijas gatavības plānošanas komisijai iesniegti priekšlikumi gripas pandēmijas gatavības plāna pilnveidošanai.

Nodrošināta dalība Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku organizētajās starptautiskās civilmilitārās uzņemošās valsts atbalsta mācībās BALTIC HOST, kā arī uzsākta gatavošanās 2012.gadā plānotajām starptautiskām uzņemošās valsts atbalsta mācībām.

Latvijas ārstniecības iestādēm un NMP dienesta sadarbības institūcijām, kuras iesaistītas sabiedrības veselības apdraudējumu jautājumos, izplatīts EK Veselības un patērētāju ģenerāldirektorāta Vispārējās gatavības un plānošanas stratēģijas dokumenta „Tehniskās vadlīnijas par vispārējās gatavības plānošanu sabiedrības veselības ārkārtas situācijām” tulkojums latviešu valodā.

9. Starptautiskā sadarbība

2011.gada 23.oktobrī Igaunijas Veselības padome, NMP dienests, Vidzemes slimnīca un Valgas slimnīca parakstīja sadarbības līgumu par programmas „Igaunijas – Latvijas programma 2007.-2013.gadam” projekta "Igaunijas un Latvijas sadarbība pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā" (*Bringing Estonia and Latvia Together on Emergency Ambulatory Medical Services. BEST TEAMS*) īstenošanu. Projekta mērķis ir veicināt valstu vienotību un sadarbību pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā, kā arī veicināt kopīgu publisko pakalpojumu un resursu pārvaldību.

Nodrošināta Latvijas dalība Eiropas Savienības agrīnās brīdināšanas sistēmas tīkla "Rapid Alert System for biological and chemical agent attacks" (RAS-BICHAT) un agrīnās brīdināšanas tīkla par ķīmisko aģentu izraisītiem sabiedrības veselības apdraudējumiem (RAS-CHEM) uzturēšanā un koordinācijā. Veikta RAS-BICHAT kontaktinformācijas aktualizēšana un pārbaudes tests. Nodrošināta iespēja savlaicīgi saņemt un nosūtīt informāciju par potenciālajiem un esošajiem sabiedrības veselības apdraudējumiem Eiropas Savienības ietvaros, lai savlaicīgi un operatīvi reaģētu uz draudiem Latvijai.

Nodrošināta dalība Eiropas Komisijas Veselības un patērētāju ģenerāldirektorāta organizētajās teorētiskajās mācībās par gatavību un rīcību ķīmisko vielu izraisītu ārkārtas sabiedrības veselības situāciju gadījumos starp ES dalībvalstīm „Irīdijs 1” un pieredzes apmaiņas mācību programmā par vispārējo gatavību ārkārtas situācijās un krīzes

komunikāciju. Nodrošinātas Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (SVAN) nacionālā kontaktpunkta funkcijas - veikta Pasaules Veselības organizācijas (PVO) gadījumu ziņošanas sistēmas tīkla informācijas izvērtēšana, nodrošināta iespēja savlaicīgi saņemt un nosūtīt informāciju par potenciālajiem un esošajiem sabiedrības veselības apdraudējumiem PVO ietvaros, lai savlaicīgi un operatīvi reaģētu uz apdraudējumu Latvijas iedzīvotājiem. Nodrošināta dalība Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejā (piedalīšanās EK Veselības drošības komitejas 2 plenārsēdēs) un tās apakšsekciju darba grupās, kā arī NMP dienesta pārstāvniecība Eiropas slimību kontroles un profilakses centra (ECDC) darbā (piedalīšanās darba sanāksmē par gripas pandēmijas gatavības plānošanu).

10. Budžeta informācija

10.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, LVL

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	28 835 661	29 681 905	29 658 387
1.1.	dotācija	28 453 873	29 291 185	29 291 185
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	381 788	390 720	367 202
2	Izdevumi (kopā)	28 706 602	29 929 480	29 903 804
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	27 308 005	29 736 001	29 710 325
2.1.1.	kārtējie izdevumi	27 307 229	29 735 904	29 710 228
2.1.2.	Procentu izdevumi	776	97	97
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	1 398 597	193 479	193 479

5.tabula. 39.04.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	37 793	29 162	27 572
1.1.	dotācija	37 793	29 162	27 572
2	Izdevumi (kopā)	37 793	29 162	27 572
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	37 793	29 162	27 572
2.1.1.	kārtējie izdevumi	37 793	29 162	27 572
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem			

6.tabula. 02.04.00 Programma "Medicīnas izglītība", apakšprogramma "Rezidentu apmācība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 329 548	2 621 229	2 608 566
1.1.	dotācija	1 329 548	2 621 229	2 608 566
2	Izdevumi (kopā)	1 329 548	2 621 229	2 608 566
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	34 964	184 013	171 415
2.1.1.	kārtējie izdevumi	34 964	184 013	171 415
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	1 294 584	2 437 216	2 437 151

7.tabula. 62.06.00 Programma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana ", apakšprogramma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	50 639	393 244	393 244
1.1.	dotācija	50 639	393 244	393 244
2	Izdevumi (kopā)	50 639	393 244	393 244
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	46 595	393 244	393 244
2.1.1.	kārtējie izdevumi	46 595	393 244	393 244
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	4 044		

8.tabula. 99.00.00 Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums".

10.2. Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti

Pamatojoties uz 2009.gada 6.aprīlī noslēgto vienošanos Nr.3 DP/3.1.5.2.0/09/IPIA/VSMTVA/001 par Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansēta projekta īstenošanu, 2011.gadā tika turpināta 2009.gada 1.aprīlī uzsāktā projekta „Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” (turpmāk - Projekts) ieviešana.

2011.gada 3.maijā apstiprināti MK noteikumi Nr.351 „Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumos Nr.642 „Noteikumi par darbības programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» papildinājuma 3.1.5.2.aktivitāti „Neatliekamās medicīniskās palīdzības attīstība”” un Projektam pieejamais attiecināmais finansējums palielināts līdz 10 678 405Ls. Atbilstoši līdzšinējās Projekta ietvaros atbalstāmās darbības - informācijas un publicitātes pasākumi, infrastruktūras izveide un aprīkojuma iegāde, IS iegāde un tās darbināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde, papildinātas ar specializētā autotransporta iegādi un aprīkošanu.

Projekta aktivitāšu ieviešanas progress 2011.gadā

Informācijas un publicitātes pasākumi

- Piegādāti 48 000 bukleti par NMP izsaukšanas kārtību, situācijām un vienoto tālruni 113, kā arī par NMP dienesta attīstību. Finanšu apguve 1 701,66 LVL.
- Rīkoti 5 informatīvie semināri medicīnas darbiniekiem un pašvaldībām par ERAF projekta aktivitātēm - 15.04.2011. Daugavpilī, 29.06.2011. Valmierā, 08.09.2011. Jelgavā, 21.09.2011. Kuldīgā, 27.10.2011. un 24.11.2011. Rīgā. Finanšu apguve 8 296,20 LVL.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un aprīkojuma iegāde

- Pabeigti Vidzemes reģionālā vadības un dispečeru centra rekonstrukcijas darbi. Objekts nodots ekspluatācijā. Finanšu apguve pārskata gadā 944,38 LVL.
- Vadības un dispečeru centra (VDC) infrastruktūras izveide (finanšu apguve 830 844,70 LVL):
  - Operatīvā medicīniskā daļa Hipokrāta 2, Rīgā - izstrādāts tehniskais projekts, saņemta būvatļauja, uzsākti rekonstrukcijas darbi,
  - Operatīvās vadības centrs, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs, administrācija Hospitāļu 55, Rīgā - izstrādāts tehniskais projekts, Būvvaldē izsniegtas vienkāršotās renovācijas kartes, uzsākti vienkāršotās renovācijas darbi.

Biroja un saimnieciskā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana

- 2011.gadā martā tika pabeigta mēbeļu piegāde un uzstādīšana Valmieras RVDC un Daugavpils RVDC rekonstruētajā daļā;
- 2011.gada 28.oktobrī pabeigta mēbeļu piegāde un uzstādīšana Operatīvās vadības centrā, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrā (pagaidu telpās), Rīgas reģionālajā vadības un dispečeru centrā;
- 2011.gada decembrī pabeigta remonta zonas iekārtu piegāde un uzstādīšana Vidzemes RVDC un Latgales RVDC. Finanšu apguve 129 769,71 LVL.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās IS izstrāde un IS darbināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde

Finanšu apguve 1 599 038,54 LVL, t.sk.:

- dispečeru darbavietas nodrošinātas ar 82 datoriem bez operētājsistēmas, 71 datoru ar operētājsistēmu, 216 monitoriem un 74 nepārtrauktās elektrobarošanas avotiem. Finanšu apguve 89 665,17 LVL;
- administratīvajā darbā nodarbināto darbinieku darbavietu aprīkošanai iegādāts IS lietotāju tehniskais aprīkojums (50 portatīvie datori, 85 datori ar operētājsistēmu un Tildes Biroju 2008, 85 monitori, 4 Projektori, 9 multifunkcionālās iekārtas, 135 Microsoft Office programmatūras licences, 135 antivīrusa programmatūras licences). Finanšu apguve 136 702,47 LVL;
- piegādāti un uzstādīti 183 brigāžu darbu nodrošinošie kompleksi ar portatīvo sakaru terminālu un 24 brigāžu darbu nodrošinošie kompleksi bez portatīvā sakaru termināla. Finanšu apguve 961 984,93 LVL;

- dispečerizācijas risinājuma ieviešana un uzturēšana – noslēgts līgums, uzsākta ieviešana. Finanšu apguve 127 886,26 LVL;
- komunikāciju risinājuma ieviešana un uzturēšana - noslēgts līgums, uzsākta ieviešana. Finanšu apguve LVL 134 193,31 LVL;
- Resursu vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana noslēgts līgums. Finanšu apguve 91 495,5 LVL;
- Datu analīzes rīka ieviešana - noslēgts līgums, uzsākta ieviešana. Finanšu apguve 52 776,59 LVL;
- Vienotā datu pārraides tīkla ieviešana un uzturēšana – noslēgts līgums, uzsākta ieviešana. Finanšu apguve 572 349,96 LVL;
- Vienotas NMP un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas tehniskās infrastruktūras platforma – piegādāta un uzstādīta. Finanšu apguve 319 640,15 LVL.

11. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultatīvo radītāju izpildes analīze

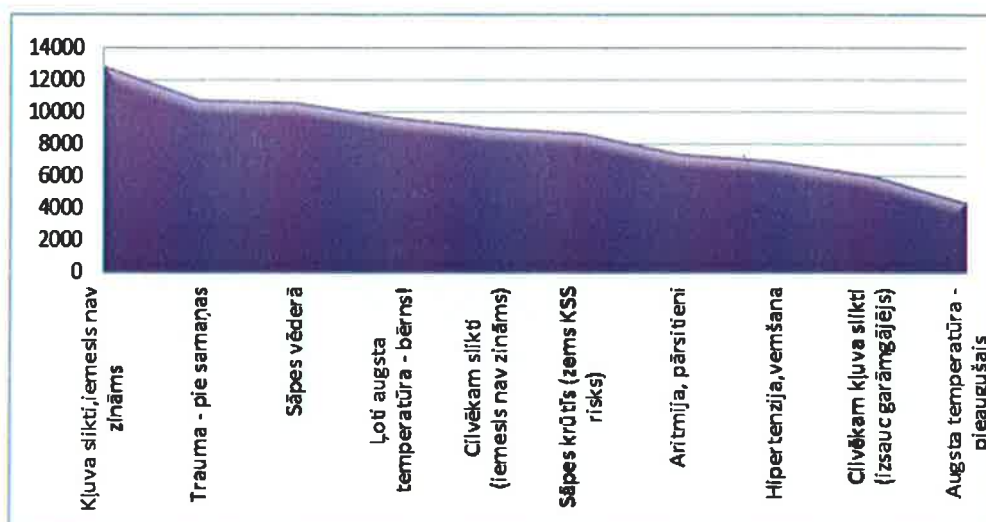
11.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP)

Pārskata periodā pirmsslimnīcas etapa NMP nodrošināja 190 NMP brigādes 100 lokalizācijas vietās. Vidēji uz līnijas diennaktī dežūrēja 175,3 diennakts brigādes (*vidējais diennakts NMP brigāžu skaits tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu ar stundu skaitu diennaktī*). NMP dienesta brigāžu sadalījums pēc veida 2011.gada nogalē bija šāds:

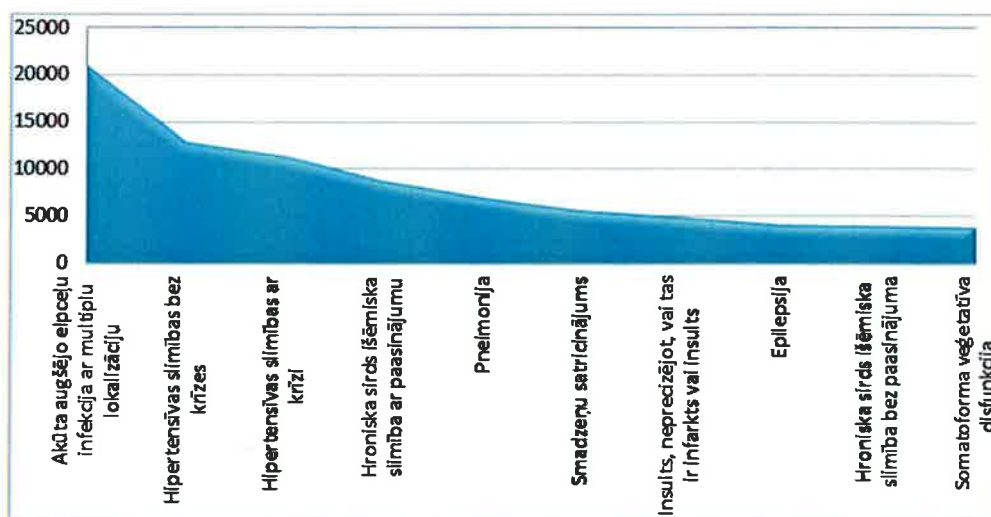
- reanimācijas brigādes – 5 Rīgā un 1 Daugavpilī;
- neatliekamās medicīnas ārstu brigādes - pamatā reģionālajos centros un brigāžu atbalsta centros - 39 Rīgas RC, 5 Latgales RC, 3 Kurzemes RC, 2 Zemgales RC un 1 Vidzemes RC;
- specializētās ārstu brigādes – 9 Rīgas RC;
- ārsta palīgu brigādes – 125.

2011.gadā NMP dienesta brigādes devušās **459 701** NMP izsaukumos, tai skaitā **281 348** izsaukumi bijuši pie pacientiem, kas atradušies dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos (pēc rezultāta), bet **4 579** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brigāžu lokalizācijas vietās. Pieteikti 704 742 izsaukumi. Konsultācijas un atteikumi izsaukumu nepamatotības vai citu iemeslu dēļ sastādīja 34,8% no pieteikto izsaukumu skaita.

Biežākie NMP izsaukumu motīvi un diagnozes aplūkojamas 2. un 3.attēlā.

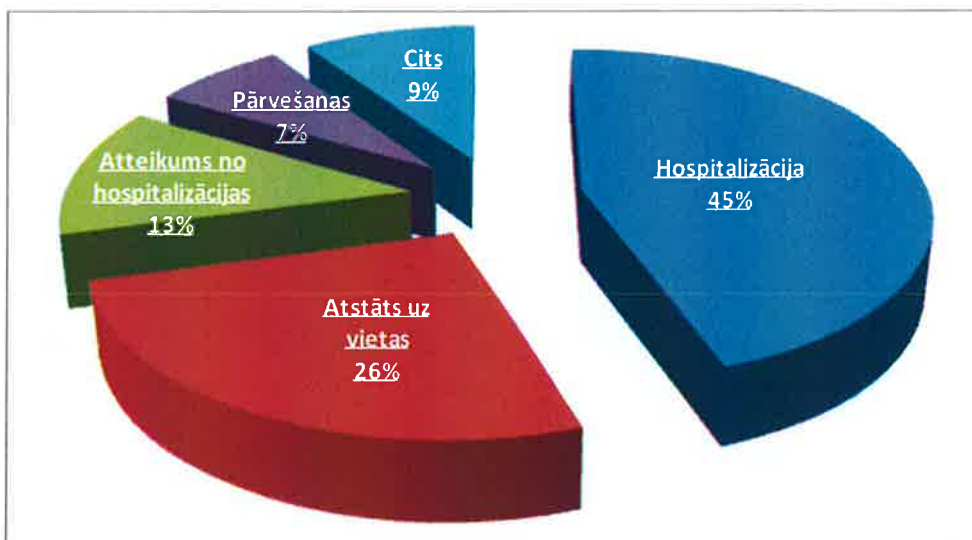

2.attēls. 10 biežākie izsaukumu motīvi NMP dienestā 2011.gadā.

3.attēls. 10 biežāk diagnosticētās saslimšanas NMP dienestā 2011.gadā.

Analizējot izpildītos izsaukumus pēc rezultāta (*skat. 4.attēlu*), var secināt, ka 45% izsaukumu noslēdzas ar pacienta nogādāšanu medicīnas iestādē, 26% gadījumu iedzīvotāji tiek atstāti uz vietas, 13% gadījumu NMP brigādes no pacientiem saņēmušas atteikumu no hospitalizācijas, pārvešanas ir 7%, savukārt 9% izsaukumi ir noslēgušies ar citu rezultātu, piemēram, pacients noraida palīdzību, neatrod pacientu, izsaukums atcelts, nāve līdz NMP brigādes ierašanās brīdim, tikai alkohola apreibums u.c. tā saucamie bezrezultāta izsaukumi.

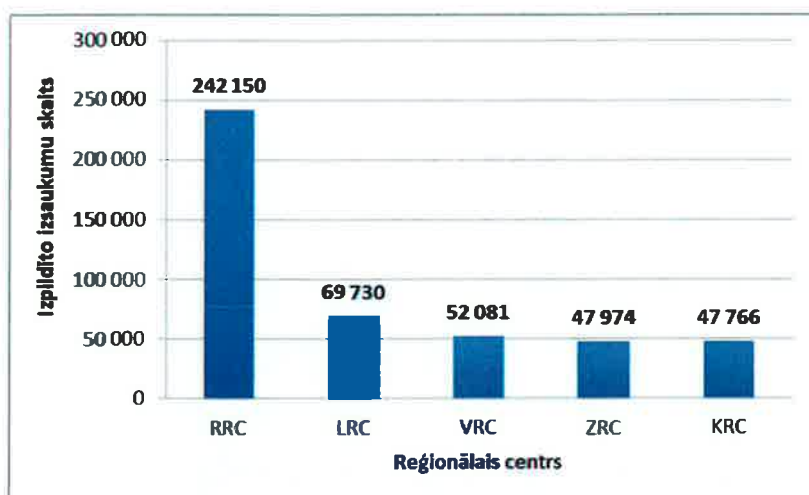
4.attēls. Izpildīto izsaukumu dalījums pēc rezultāta.

Diennakts laikā NMP dienestā tiek saņemti 1800 - 2000 iedzīvotāju zvani, un NMP brigādes izbrauc uz 1100 – 1400 izsaukumiem, lai sniegtu NMP saslimušajiem un cietušajiem, 560 pacienti ik dienas tiek nogādāti ārstniecības iestādēs. NMP dienesta dežūrārsti sniedz konsultācijas aptuveni 170 iedzīvotājiem diennaktī. Vidējais izpildīto izsaukumu skaits diennaktī pārskata gadā bija lielāks nekā 2010.gadā (2011.gadā – 1 259, 2010.gadā – 1 084), kas norāda uz to, ka kopš 2009.gada tendence palielināties izsaukumu skaitam turpinās. Salīdzinot ar 2010.gadu, izsaukumus skaits NMP dienestā palielinājies par 15%.

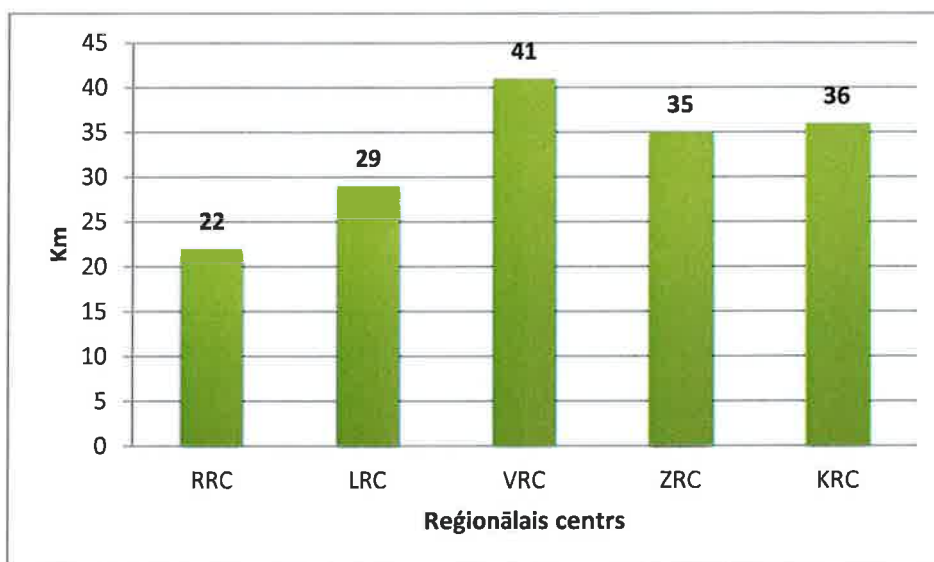
Analizējot NMP brigāžu darba rādītājus pa NMP dienesta RC, var secināt, ka 52,7% izsaukumu apkalpo Rīgas RC, bet vismazāk – 10,4% Kurzemes RC, kas saistīts ar iedzīvotāju blīvumu šo reģionālo centru apkalpes teritorijā (*skat. 5.attēlu*). Taču analizējot vidējo OMT nobraukumu kilometros uz vienu izsaukumu, Rīgas RC tas ir vismazākais – 22 km, bet Vidzemes RC vislielākais – 41 km uz izsaukumu (*skat. 6.attēlu*). Šī atšķirība skaidrojama ar apkalpes teritorijas lielumu un teritorijā izvietoto NMP brigāžu skaitu.

Vidējais nobraukums kilometros uz vienu izsaukumu 2011.gadā, salīdzinājumā ar 2010.gadu, palicis nemainīgs – 28 km uz vienu izsaukumu.

5.attēls. Izpildīto NMP izsaukumu skaits (bez ambulatoriem) NMP dienesta reģionālajos centros 2011.gadā.

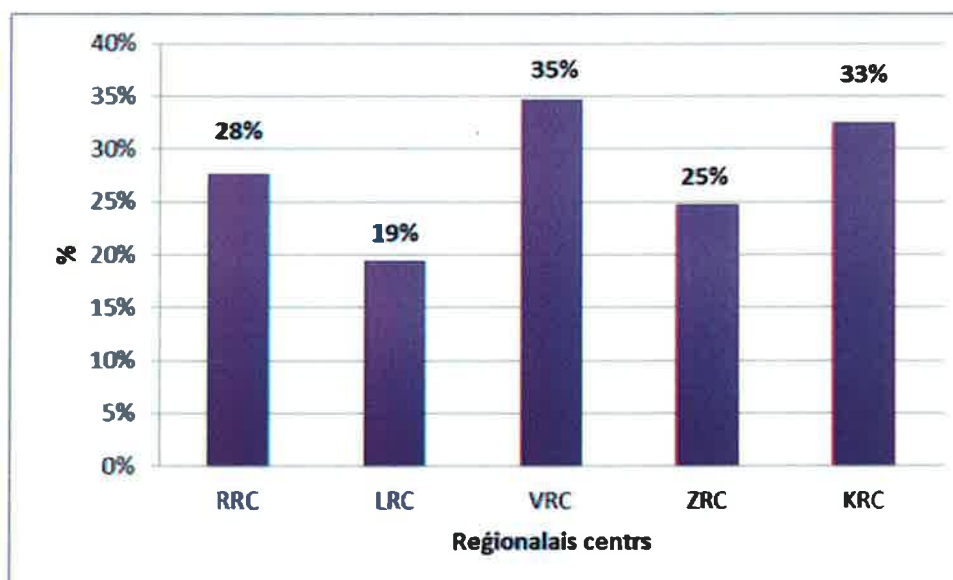
6.attēls. Vidējais nobraukto kilometru skaits uz 1 NMP izsaukumu NMP dienesta reģionālajos centros 2011.gadā.

2011.gadā liela uzmanība tika pievērta tā saucamajiem sekundārajiem* NMP izsaukumiem. Sekundāro izsaukumu skaits 2011.gadā bija 27,7% no izpildīto izsaukumu skaita. Vislielākais sekundāro izsaukumu skaits bija Vidzemes reģionālajā centrā – 35% no visiem izpildītiem izsaukumiem 2011.gadā, bet vismazākais sekundāro izsaukumu skaits bija Latgales reģionālajā centrā – 19% no visiem LRC izpildītiem izsaukumiem (skat. 7.attēlu).

* NMP izsaukums, kurā pēc NMP brigādes vadītāja vērtējuma pacientam nav konstatēts dzīvībai vai veselībai kritisks stāvoklis (izsaukumi, kas neatbilst MK noteikumu Nr.1046 112.punktā minētajiem). Sekundāro izsaukumu skaitā, ko NMP dienesta datu bāzē atlasa pēc diagnozes, nav iekļautas pārvešanas, ko pieteikuši ģimenes ārsti un ārstniecības iestādes, izsaukumi, kur pacientam konstatēti veselības sarežģījumi, kā arī izsaukumi, kur kā izsaukuma vieta norādīta iela vai cita sabiedriska vieta.

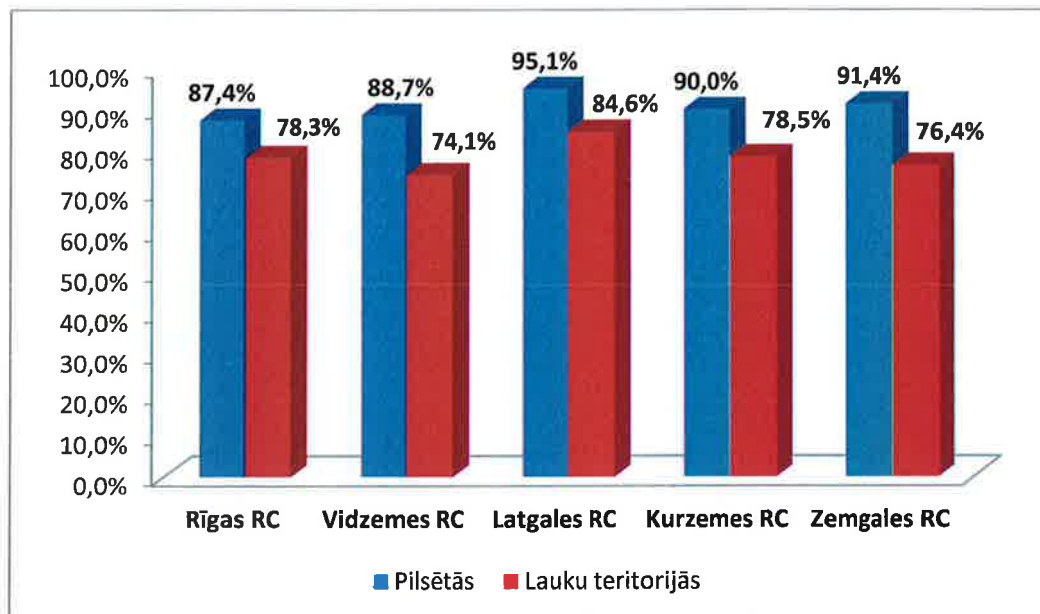
Lai apzinātu sekundāro NMP izsaukumu iemeslus NMP dienestā 2011.gada II pusgadā tika veikta to iedzīvotāju aptauja, kam NMP brigādes vadītājs nekonstatēja dzīvībai un veselībai kritisku stāvokli. Aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotāji labprātāk izsauc NMP, tāpēc, ka tas ir „ātrāk, vienkāršāk un tā pieejama visu diennakti”, „tā ir bez maksas”, salīdzinoši daudz pacientu atzīst, ka „ģimenes ārstam beidzies/nav sācies darba laiks, ir tālu, nav pieejams” (*skat. arī nodaļu „Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana”*).

Lielākā daļa jeb gandrīz 70% sekundāro izsaukumu ir ārpus ģimenes ārstu darba laika – darba dienās no plkst. 17:00 - 8:00 un brīvdienās. Visbiežāk sekundārie izsaukumi ir pie pacientiem ar hroniskām saslimšanām (73%) un akūtām augšējo elpceļu saslimšanām (26%).

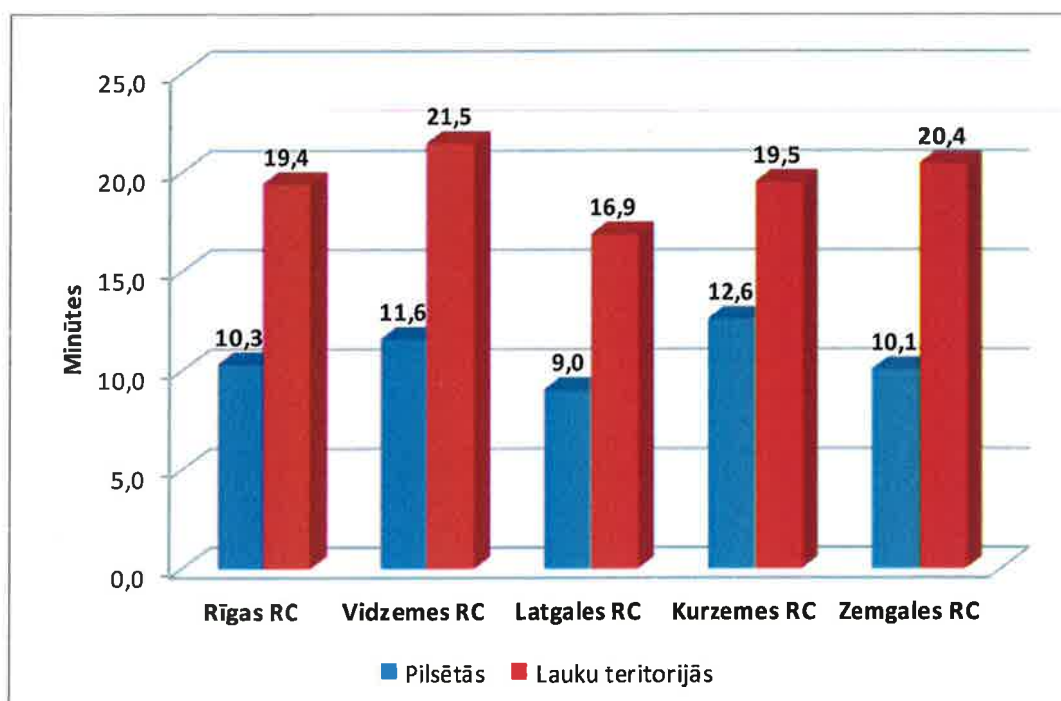

7.attēls. Sekundāro izsaukumu skaits pret kopējo izpildīto izsaukumu skaitu attiecīgajā reģionālajā centrā NMP dienestā 2011.gadā.

Savlaicīgi (līdz 15 minūtēm) izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pilsētās 2011.gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu palika gandrīz nemainīgs – **88,9%** (2010.gadā - 89,2%) savukārt lauku teritorijās savlaicīgi (līdz 25 minūtēm) izpildīto izsaukumu īpatsvars samazinājies no 81,4% (2010.gadā) uz **79,6%** (2011.gadā), ko, iespējams, var skaidrot ar NMP brigāžu skaita samazināšanu nakts laikā (*skat. 8.attēlu*). 2011.gada otrajā pusgadā samazināts NMP brigāžu skaits uz līnijas nakts laikā (20:00-8:00) par 8 NMP brigādēm (Jēkabpils, Jelgava, Plācis, Rēzekne, Krāslava, Daugavpils, Nīca, Pāvilosta).

8.attēls. Savlaicīgi izpildītie 1.-4.steidzamības izsaukumi NMP dienesta reģionālajos centros 2011.gadā.

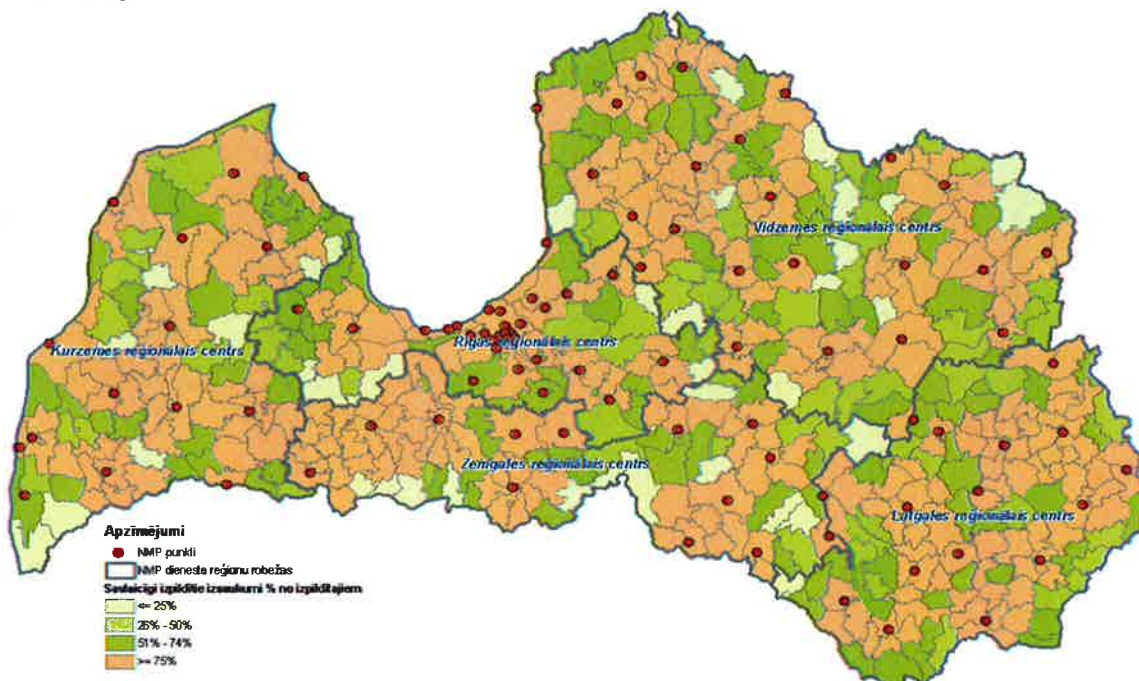

9.attēls. Apkalpošanas gaidīšanas laiks 1.-4.steidzamības izsaukumos NMP dienesta reģionālajos centros 2011.gadā.

Vidējais NMP izsaukuma apkalpošanas gaidīšanas laiks pilsētās 2011.gadā bija **10,7** minūtes, bet lauku teritorijās palika nemainīgs – **19,5** minūtes (*skat. 9.attēlu*).

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pārsniedz MK 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1046 noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas neatliekamās medicīniskās palīdzības 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis rādītājs nepārsniedz pat 25% (*skat. Karti Nr.3*). Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma

pieejamību visiem iedzīvotājiem, ir nepieciešams veidot jaunus NMP punktus vai īstenot citus pasākumus veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem.

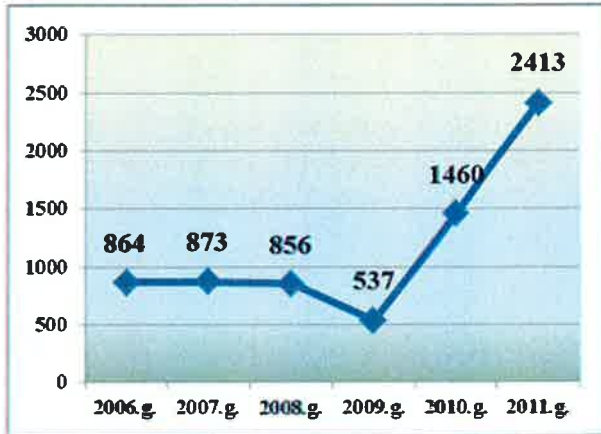

Karte Nr.3. Savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars no visiem izpildītajiem 1.-4.steidzamības pakāpes izsaukumiem 2011.gada I pusgadā.

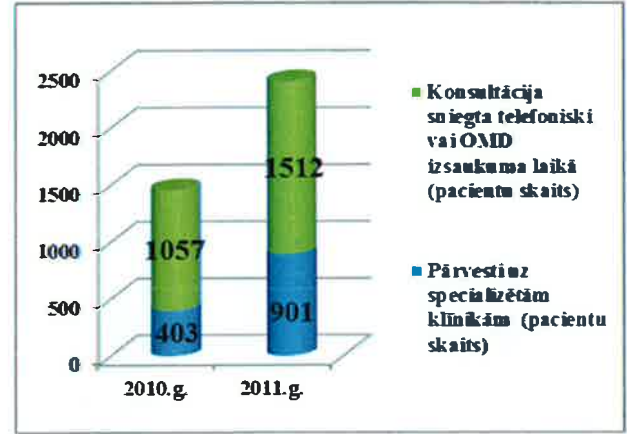
11.2. NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība (specializētā NMP)

Specializētās NMP sniegšanu diennakts režīmā nodrošina divi medicīniskie dispečeri, četras īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušiem pacientiem, viena bērniem, viena jaundzimušajiem), ārsti speciālisti vairāk kā 20 dažādās specialitātēs. Nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti papildus specialitāšu ārsti, noslēdzot līgumu par konkrēta izsaukuma veikšanu. Ārsti speciālisti atrodas „mājas dežūrā” un pēc OMD dispečeru zvana sniedz telefoniskas konsultācijas, kā arī dodas izsaukumā uz ārstniecības iestādēm. Lai organizētu ārstu speciālistu darbu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, 2011.gadā darbam OMD, papildus jau esošajiem speciālistiem ginekoloģijā, sejas-žokļu ķirurģijā, otorinolaringoloģijā un ķirurģijā, tika piesaistīti jauni darbinieki.

OMD speciālistu telefonisko konsultāciju skaits pēdējos gados ir ievērojami pieaudzis (*skat. 9.attēlu*) un aizvien biežāk pēc OMD speciālistu telefoniskām konsultācijām nākas pacientus pārvest uz universitātes klīnikām un specializētiem centriem (*skat. 10.attēlu*).

9.attēls. OMD telefonkonsultāciju skaits

10.attēls. OMD telefonkonsultāciju rezultāti

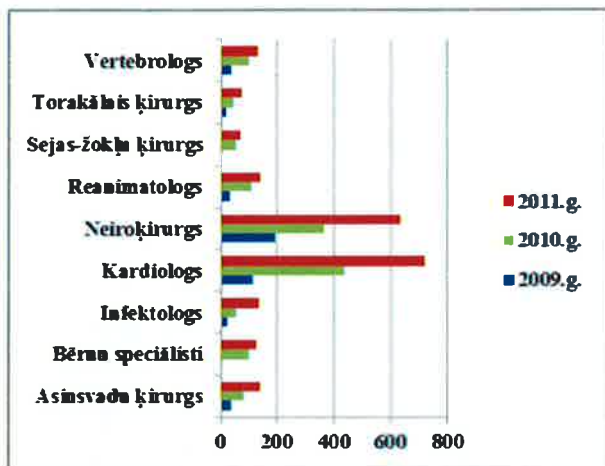
Pēc OMD speciālistu telefoniskām konsultācijām daļai pacientu nepieciešama iespējami ātrāka nokļūšana specializētā stacionārā un tādēļ medicīnisko transportēšanu veic ne vien OMD reanimācijas brigādes, bet medicīniski pamatotos gadījumos arī reģionālās NMP brigādes.

Savukārt, gadījumos, kad NMP brigādēm nepieciešams OMD speciālistu atbalsts, tiek organizēta pacientu pārņemšana no NMP brigādēm vai arī ārsta speciālista telefonkonsultācija NMP brigāžu personālam (*skat. 9.tabulu*). Līdz ar to NMP dienesta struktūrvienību savstarpējās koordinācijas rezultātā ir iespējams sniegt savlaicīgāku medicīnisko palīdzību un racionālāk izmantot pieejamos resursus.

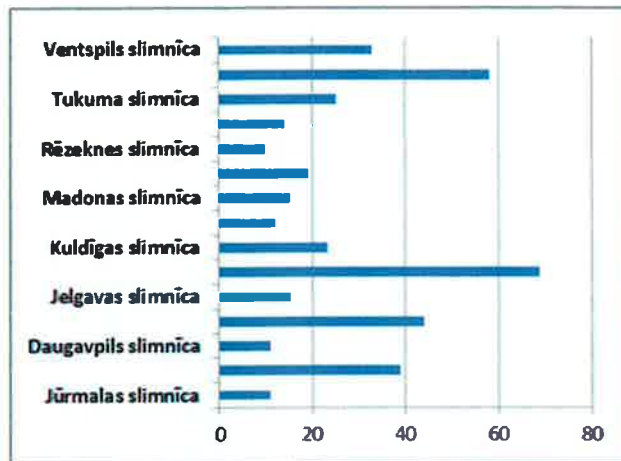
	2010	2011
NMP brigāžu izsaukumi pacientu pārvešanai uz specializētām klīnikām pēc OMD speciālistu telefonkonsultācijām	274	614
OMD speciālistu telefoniskās konsultācijas NMP brigādēm	18	62
OMD izsaukumi, ja reģionā nav atbilstošas NMP brigādes, tajā skaitā pacientu pārņemšana	62	48

9.tabula. OMD un NMP brigāžu savstarpējā sadarbība

Telefonisko konsultāciju skaits visvairāk palielinājies kardiologu, neiroķirurģu un infektologu specialitātēs. Par 35% pieaudzis arī bērnu speciālistu, t.sk. bērnu reanimatologu konsultāciju skaits salīdzinot ar 2010.gadu (*skat. 11.attēlu*).

11.attēls. OMD speciālistu telefonkonsultāciju skaita izmaiņas

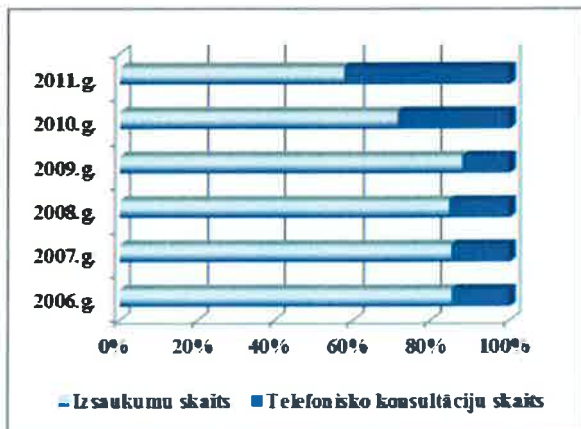

12.attēls. No republikas slimnīcām pieteikto telefonkonsultāciju skaits

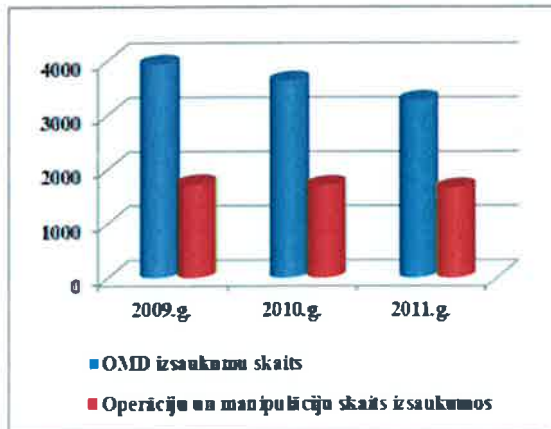
Telefonkonferences režīmā 86 reizes ir organizēti ārstēšanas taktikas konsīļji, piedaloties vienlaikus vairākiem OMD speciālistiem un slimnīcu ārstiem. Telefonisko konsultāciju nozīme izmaksu efektīvas specializētās NMP nodrošināšanā un savlaicīgas ārstēšanas taktikas noteikšanā turpina palielināties. Piemēram, pēc kardiologu konsultācijām 60% gadījumu (2010.gadā – 41%) pacienti ar akūtu koronāru sindromu tika medicīniski transportēti uz specializētām kardioloģijas klīnikām.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu ir palielinājies neiroķirurģu telemedicīniski saskaņotās terapijas un taktikas gadījumu skaits atbilstoši stacionāro pacientu datortomogrāfiskajai atradnei un telefonkonsultācijas laikā iegūtajai informācijai. 74% gadījumu (2010.gadā – 68%) operatīva terapija vai pacienta pārvešana uz neiroķirurģijas klīniku nebija nepieciešama un pacients varēja saņemt telefonkonsultācijā noteiktu konservatīvu ārstēšanu uz vietas.

Ņemot vērā telefonisko konsultāciju lietderības paaugstināšanos un NMP brigāžu iesaistīšanos pacientu pārvešanā uz specializētajām klīnikām, samazinājies kopējais OMD izsaukumu skaits, bet paplašinājies veikto operāciju un manipulāciju spektrs izsaukumu laikā.

13.attēls. OMD telefonkonsultāciju un izsaukumu skaita dinamika

14.attēls. Operāciju un manipulāciju skaits OMD izsaukumu laikā

Neraugoties uz dzimstības samazināšanos 2011.gadā, izsaukumu skaits OMD neonatologiem ir pieaudzis (*skat. 10.tabulu*). Palielinājies arī jaundzimušo skaits, kuri pārvesti uz Bērnu KUS, veicot mākslīgo plaušu ventilāciju.

	2008.g.	2009.g.	2010.g.	2011.g.
Jaundzimušo skaits*	23 948	21 677	19 220	18 620
Neonatologu izsaukumu skaits	638	634	554	567
Neonatologu izsaukumi (% no jaundzimušo skaita)	2,7 %	2,9 %	2,9%	3%
Jaundzimušie pārvesti ar MPV (% no neonatologu izsaukumiem)	8,7%	11%	11%	13%
Jaundzimušie pārvesti uz BKUS no ārpus Rīgas esošām dzemdību nodaļām (% no neonatologu izsaukumiem)	21%	19%	14%	14%

*Datu avots www.csb.gov.lv

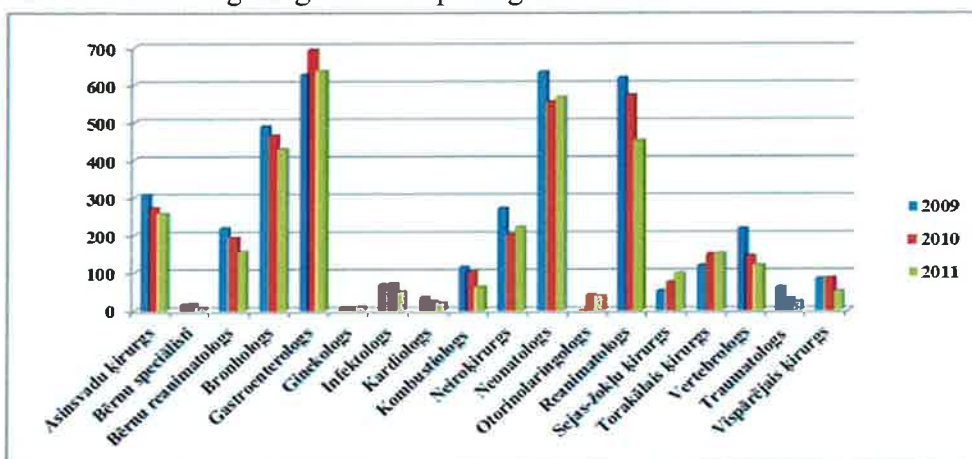
10.tabula. OMD neonatologu izsaukumu raksturojums

Slimnīcu infrastruktūras reformas un vienotas hospitalizācijas kārtības ieviešanas rezultātā mainījies OMD izsaukumu skaits uz dažādām slimnīcām. Samazinoties kopējam OMD izsaukumu skaitam, 2011.gadā tomēr nedaudz pieaudzis OMD izsaukumu skaits uz Talsu slimnīcu, Rīgas rajona slimnīcu, Liepājas reģionālo slimnīcu un Madonas slimnīcu.

Ārstniecības iestādes, ekonomējot finanšu līdzekļus, ne vienmēr nodrošina līgumos ar Nacionālo veselības dienestu paredzēto medicīnisko palīdzību diennakts režīmā, kā arī ārstu prombūtnē – atvaļinājumu, kvalifikācijas celšanas kursu un kongresu laikā. OMD speciālistiem nākas doties uz slimnīcām arī gadījumos, ja ārstniecības iestādē tehnisku iemeslu dēļ nedarbojas vai nav pieejamas medicīniskās ierīces vai instrumenti. Slimnīcās joprojām aktuāla ir problēma ar atsevišķu specialitāšu ārstu darba nodrošinājumu diennakts režīmā (p: bronhologi, gastroenterologi, otorinolaringologi, okulisti).

OMD izsaukumu skaits specialitāšu griezumā saglabā iepriekšējo gadu tendences. Pieaug izsaukumu skaits, kuros OMD speciālisti veic manipulācijas vai operācijas, kā arī izsaukumu skaits pie kritiski slimiem pacientiem (*skat. 15.attēlu un 11., 12.tabulu*).

OMD brigādes 2011.gada laikā veica 1 201 pacienta medicīnisko transportēšanu - specializētās klīnikās Rīgā nogādāti 452 pieaugušie un 693 bērni.

15.attēls. OMD speciālistu izsaukumu skaits

	2009.g.	2010.g.	2011.g.
OMD izsaukumi, kuru laikā veiktas operācijas, manipulācijas	43%	47%	51%
Neiroķirurģu izsaukumi, kuru laikā veiktas operācijas	66%	71%	77%
Vertebroloģu izsaukumi, kuru laikā veiktas operācijas	28%	30%	40%

11.tabula. Operatīvā aktivitāte OMD izsaukumos

Procentuāli pieaug OMD izsaukumu skaits pie kritiski slimiem pacientiem (*skat. 12.tabulu*).

	2009.g.	2010.g.	2011.g.
Politraumu pacienti	2,6%	2,8%	4,5%
Pacienti ar sepses diagnozi	0,25%	1%	1,5%
Pacienti pārvesti ar MPV (izņemot jaundzimušos)	8%	10%	13%
OMD izsaukumu vienlaikus izpildījuši vairāki speciālisti	2,8%	2,8%	3,6%

12.tabula. OMD izsaukumi klīniski sarežģītos gadījumos (% no kopējo izsaukumu skaita)

2011.gadā OMD dispečeri saņēma informāciju par tehnogēnām avārijām, terora aktiem un citām nestandarta situācijām, kurās apdraudēta cilvēku veselība un dzīvība, tajā skaitā: 9 ziņojumi par sprādziena draudiem, 4 - par notikušiem sprādzieniem, 1 - par šaušanu, 51 - par ceļu satiksmes negadījumiem ar vairāk kā 5 cietušiem, 15 - par draudošiem aviācijas negadījumiem un 1 - par lidmašīnas avāriju, 7 - par infekciozām saslīmšanām vai saindēšanos ar vairāk kā 5 cietušajiem, 1 - par ķīmisko vielu noplūdi. OMD šajos gadījumos reaģējusi atbilstoši algoritmiem.

OMD speciālisti organizējuši un koordinējuši cietušo un saslimušo medicīnisko evakuāciju no kuģiem Latvijas teritoriālos ūdeņos un ārpus Latvijas teritoriālajiem ūdeņiem. Desmit gadījumos, kad pacientu evakuācija no kuģa nav bijusi nepieciešama vai nav bijusi iespējama, OMD speciālisti konsultējuši kuģu vadību par medicīniskās palīdzības nodrošināšanas iespējām uz vietas.

Sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem OMD mediķi 2011.gadā ar Gaisa spēku helikoptera palīdzību medicīniski transportējuši 7 pacientus, tajā skaitā evakuējuši dzemdētāju un jaundzimušo no prāmja „Romantika” klāja.

Pēc bruņotā uzbrukuma inkasatoriem Jēkabpilī, OMD speciālisti sniedza specializēto medicīnisko palīdzību ievainotajiem Jēkabpils slimnīcā, koordinēja ārkārtas medicīniskās situācijas seku likvidācijas pasākumus, tajā skaitā pacientu medicīnisko transportēšanu uz specializētajām klīnikām.

OMD mediķu brigādes pārskata periodā 8 reizes veikušas pacientu medicīnisko transportēšanu no ārvalsts medicīnas klīnikām uz Latvijas ārstniecības iestādēm vai otrādi.

Lai sniegtu pēc iespējas kvalitatīvāku medicīnisko palīdzību un nodrošinātu OMD darbības atbilstību kvalitātes vadības sistēmai, atskaites gadā tika pārskatīti un pilnveidoti OMD darbības algoritmi, iegādāti instrumenti LOR speciālistiem un universālais instrumentu un implantu komplekts vertebroloģiem.

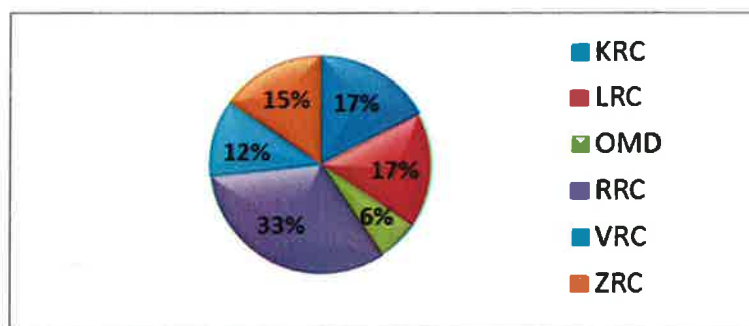

11.3. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos

2011.gadā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību vairāk kā 300 dažāda mēroga publiskos pasākumos - dažāda rakstura un mēroga sporta sacensībās (60% pasākumu), kultūras pasākumos (25% pasākumu), mūzikas festivālos, kooperatīvos pasākumos u.c. Pārskata periodā noslēgti 23 līgumi par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu publiskos pasākumos.

Pārskata periodā apstiprināta NMP dienesta kārtība "Medicīniskās palīdzības nodrošināšanas kārtība publiskā pasākumā".

Biežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai pasākumos bijuši pietiekami viena NMP dienesta reģionālā centra resursi, kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis. Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku reģionālo centru, OMD un citu NMP dienesta struktūrvienību resursi (*skat. 16.attēlu*).

16.attēls. Medicīniskās palīdzības nodrošināšanā iesaistītie resursi publisko pasākumos

2011.gadā turpinājās sadarbība ar Latvijas Sarkano krustu, kura darbinieki tika iesaistīti NMP dienesta resursu atbalstam - pirmās palīdzības sniegšanai liela mēroga publisku pasākumu dalībniekiem un apmeklētājiem, piem., Mūzikas festivālu „Positivus” un „Summer sound” norises laikā, SEB čempionāta sacensībās kalnu velomaratonā, „Rīgai 810” svētku pasākumos. Līdzīgi kā iepriekšējos gados pakalpojumu nodrošināšanai tikuši slēgti uzņēmuma darba līgumi ar ārstiem – speciālistiem, veiktas papildus specifisku medikamentu, medicīnisko materiālu un aprīkojuma iegādes.

Ikgadējā Nordea Rīgas Maratona norises laikā 22.maijā medicīniskā palīdzība tika sniegta 120 reizes. Pacienti pie mediķiem vērsās galvenokārt sīku traumu, ādas noberzumu, tulznu un galvassāpju dēļ.

Laikā no 30.jūnija līdz 10.jūlijam Latvijā norisinājās U19 Pasaules Čempionāts basketbolā vīriešiem. Medicīniskās palīdzības sniegšanai Čempionātā laikā NMP dienests nodrošināja NMP ārsta brigāžu dežūras, kopumā 147 dežūrstundas.

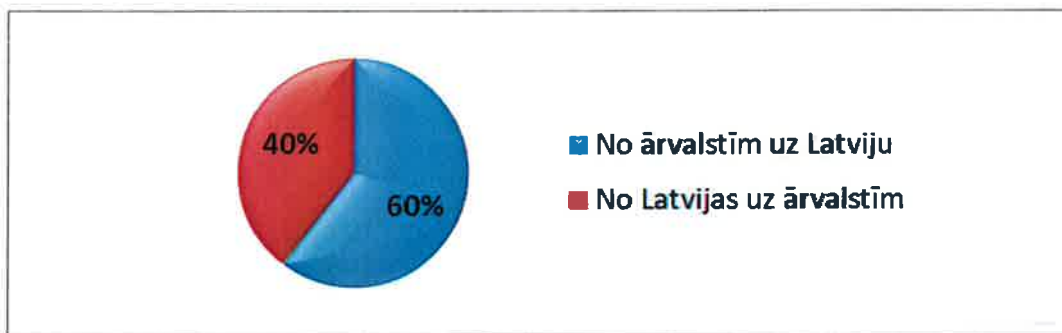
Mūzikas festivālos 2011.gada vasarā medicīnisko palīdzība nodrošināta vairāk kā 250 dežūrstundas.

Savukārt, ik gadu no 12.līdz 15.augustam notiekošajos Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos medicīniskā palīdzība tika nodrošināta pēc iepriekš saskaņota plāna. Svētku norises laikā palīdzība tikusi sniegta 1 295 reizes, hospitalizēti 12 pacienti, 15 pacienti no hospitalizācijas atteikušies.

Regulāri, visa pārskata gada laikā, tikusi saskaņota rīcība NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārvalstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze. 2011.gada nogalē noslēgts līgums ar Valsts prezidenta kanceleju par medicīnisko pakalpojumu nodrošināšanu Valsts Prezidenta kancelejas vajadzībām.

11.4. Repatriācija uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests iesaistījies vairāk kā 50 pacientu medicīniskajā repatriācijā un evakuācijā. Pacientu medicīniskajā transportēšanā aizvien biežāk tiek iesaistītas NMP dienesta reģionālo centru NMP brigādes.

17.attēls. Medicīniskās transportēšanas virziens

Latvijas iedzīvotāju repatriācijas jautājumu risināšanā turpinājusies cieša sadarbība ar LR Ārlietu Ministrijas Konsulāro departamentu, Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Latvijas Republikas Valsts robežsardzi. Pacientu transportēšanai piesaistīts ārvalstu partneru - European Air Ambulance, Medflight Finland medicīniskais aviotransports. Vairāku pacientu transportēšana tikusi organizēta sadarbībā ar Lufthansa pasažieru pārvadājumu aviokompānijas pārstāvniecību Rīgā.

Latvijas valsts piederīgajiem medicīniskā repatriācija bijusi nepieciešama galvenokārt tūrisma braucienu laikā gūtu traumu dēļ (66% gadījumu), t.sk. sporta traumas, ceļu satiksmes negadījumi, traumas darbā. Joprojām, neiegādājoties ceļojuma apdrošināšanas polises, pacientiem un viņu piederīgajiem rodas problēmas ar repatriācijas izdevumu apmaksu.

Pārskata periodā, atbilstoši 2006.gada 19.decembra MK noteikumu Nr.1046 114.3. punktam, pēc ārstniecības iestādes vadītāja pilnvarotas ārstniecības personas pieprasījuma NMP dienests organizējis un nodrošinājis pacientu – bērnu nogādāšanu turpmākai izmeklēšanai un ķirurģiskai terapijai ārvalstu klīnikā Vācijā un atpakaļ uz Latviju.

12. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai

12.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana

Lai nodrošinātu NMP dienesta mērķu un pamatuzdevumu efektīvu izpildi un ilglaicīgu, stabilu attīstību, NMP dienestā tiek ieviesta un pilnveidota Kvalitātes vadības sistēma (turpmāk – KVS) atbilstoši ISO 9001 standarta prasībām un normatīvajiem aktiem.

Pārskata gadā veikti šādi pasākumi un darbības:

1. KVS dokumentācijas izstrāde:

- Izveidota un apstiprināta NMP dienesta procesu karte;
- Izstrādātas 57 procedūras (NMP dienesta sertificētajā jomā – 39 procedūras, NMP jomā – 18 procedūras):
  - Izstrādātas 48 jaunas procedūras;
  - Aktualizētas 9 procedūras.
- Apstiprinātas 100 jaunas dokumentu formas, kuras kā sagataves izmanto dokumentu izstrādē.

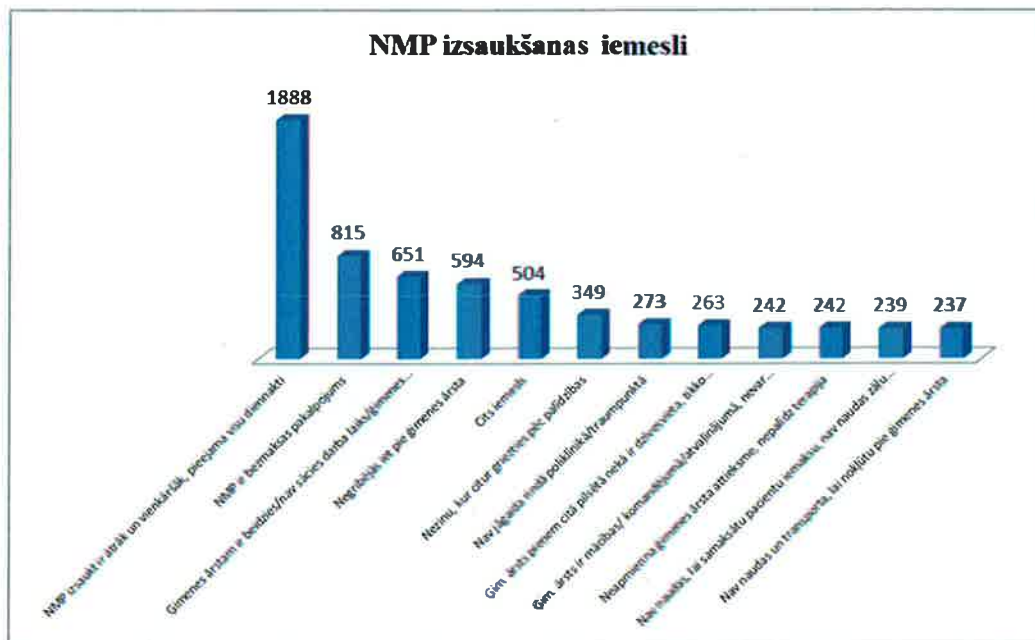
Visi KVS sistēmas ietvaros izstrādātie procesu apraksti, procedūras un dokumentu formas tiek uzturētas elektroniskā KVS <http://kvs.nmpd.gov.lv/> un papildus arī NMP dienesta reģionālo centru struktūrvienībās KVS dokumentācijas mapēs.

2. Veikta NMP dienesta ārstniecības personu anketēšana par NMP metodisko rekomendāciju nepieciešamību un lietderību:

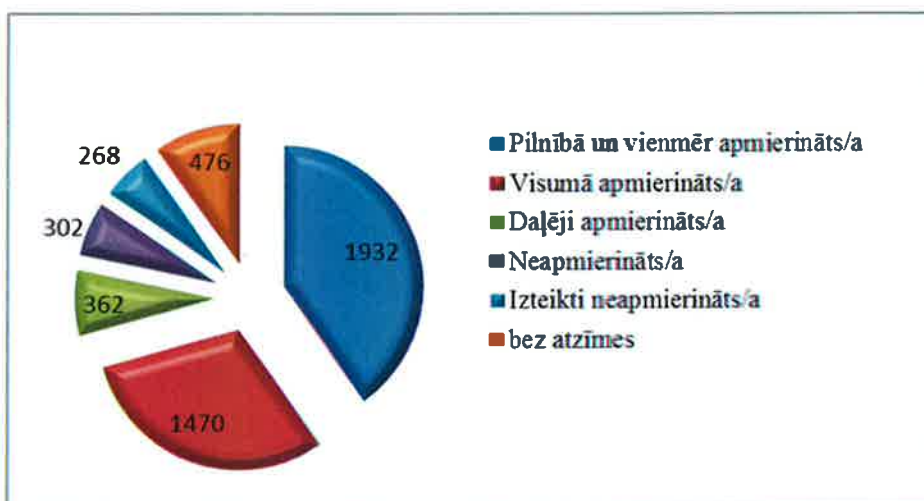
- kopā saņemtas 607 ārstniecības personu anketas;
- anketēšanas periods – 2011.gada augusts.

93% ārstniecības personu metodiskās rekomendācijas atzina par nepieciešamu un noderīgu informatīvu materiālu.

3. 2011.gada II pusgadā tika veikta to iedzīvotāju aptauja, kam NMP brigādes vadītājs nekonstatēja dzīvībai un veselībai kritisku stāvokli. Aptaujas mērķis bija noskaidrot NMP izsaukumu iemeslus (*skat. 18. attēlu*), kā arī iedzīvotāju apmierinātību ar NMP dienesta darbību kopumā (*skat. 19. attēlu*). Kopā saņemtas 4 810 anketas. Aptaujas periods 05.08.2012. – 14.11.2012.

18.attēls. Biežākie NMP izsaukšanas iemesli (n = 4 810).

19.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar NMP dienesta darbību (n = 4 810).

- Sekmīgi norisinājies sertifikācijas iestādes „Det Norske Veritas” veiktais sertifikācijas uzraudzības audits par NMP dienesta sertificēto jomu atbilstību ISO 9001:2008 „Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības” prasībām.

Prioritātes kvalitātes vadības jomā

- Izveidot visā NMP dienestā vienotu Kvalitātes vadības sistēmu - turpināt KVS ieviešanu NMP nodrošināšanas jomā;
- Veikt kvalitātes vadības sistēmas izvērtēšanu un optimizāciju;
- Veikt KVS dokumentācijas ieviešanu <http://kvs.nmpd.gov.lv/>;
- Apliecināt kompetenci sertificētajās sfērās.

12.2. Vadības audits un iekšējā kontrole

NMP dienesta Audita nodaļa nodrošina iekšējā audita organizēšanu un veikšanu ar mērķi novērtēt un iegūt objektīvu pārlicību par NMP dienesta darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, ISO 9001 standarta prasībām un citiem audita kritērijiem, kā arī nodrošina iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitātes izvērtēšanu un sniedz priekšlikumus tās pilnveidošanai.

Saskaņā ar Veselības ministrijas 2010.gada 13.oktobra rīkojumu Nr.194 „Par iekšējā audita sistēmu”, NMP dienesta Audita nodaļai no 2011.gada 1.janvāra uzticēts veikt Iekšējā audita likumā noteikto iekšējā audita funkcijas izpildi, nodrošinot vadības un atbalsta funkciju, kā arī pamatdarbības sistēmu auditus. Lai nodrošinātu jaunās funkcijas izpildi NMP dienestā izstrādāta procedūra „Uz risku novērtējumu balstītu iekšējo auditu veikšanas kārtība”.

2011.gadā veikti šādi uz risku novērtējumu balstīti iekšējie auditi:

- atbalsta sistēmas „Iepirkums” Veselības ministrijas organizēts horizontālais audits;
- atbalsta sistēmas „Uzskaitē un pārskati” Veselības ministrijas organizēts horizontālais audits „Avansa maksājumi un nākamo periodu izdevumi”;
- pamatdarbības sistēmas iekšējais audits „Medicīnisko ierīču un valsts materiālās rezerves”.

Saskaņā ar direktora rīkojumu veikts ārpuskārtas audits „NMP dienesta darbinieku amata pienākumu izvērtējums saistībā ar Valsts kontroles revīzijas Nr.5.1-2-34/2010 pierādījumu iegūšanas posmā konstatētajiem pārkāpumiem”.

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un ISO 9001:2008 standarta prasībām, veikta NMP dienesta dažādu struktūrvienību darbinieku apmācība un pilnvarošana veikt kvalitātes sistēmas iekšējos auditus NMP dienestā. NMP dienestā pilnvaroti 19 iekšējie auditori no visiem NMP dienesta reģionālajiem centriem un vadības centra.

2011. gadā veikti 17 kvalitātes sistēmas iekšējie auditi par atbilstību standarta ISO 9001:2008 „Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības” prasībām visās NMP dienestā sertificētajās jomās:

- Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana;
- Apmācību organizēšana katastrofu medicīnā un pirmās palīdzības sniegšanā;
- Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības organizēšana un nodrošināšana ārkārtas situācijās un katastrofu gadījumos.

Saistībā ar kvalitātes sistēmas ieviešanu neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanas jomā veikti 5 kvalitātes sistēmas iekšējie auditi par kvalitātes dokumentu vadības atbilstību LVS EN ISO 9001:2008 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” 4.2.punkta prasībām visos NMP dienesta reģionālajos centros

2011.gadā sekmīgi norisinājies sertifikācijas iestādes „Det Norske Veritas” veiktais sertifikācijas uzraudzības audits par NMP dienesta sertificēto jomu atbilstību ISO 9001:2008 „Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības” prasībām.

Kopumā, novērtējot NMP dienestā ieviesto iekšējās kontroles sistēmu un tās darbību, var secināt, ka tā darbojas atbilstoši iestādes mērķiem un tiek nepārtraukti pilnveidota, lai gan nepieciešami atsevišķu kontroļu būtiski uzlabojumi.

13. NMP dienesta personāls

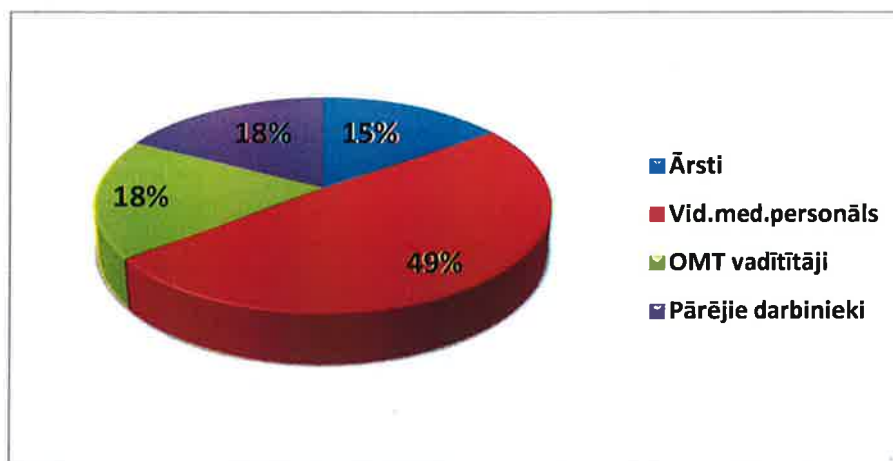
13.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība

2011.gadā NMP dienestā vidējais nodarbināto darbinieku skaits ir 2 740, kas nodrošina 3118,25 amata vietu darbu. Salīdzinoši lielā atšķirība starp personāla un amata vietu skaitu skaidrojama ar Ārstniecības likumā noteikto iespēju atļaut ārstniecības personām strādāt normālo pagarināto darba laiku, nepārsniedzot 240 stundas mēnesī, ko vairums mediķu vēlas izmantot.

Atskaites gadā no jauna darbu NMP dienestā uzsākuši 340 darbinieki, savukārt darba tiesiskās attiecības izbeiguši 290 darbinieki.

Kā redzams 20.attēlā, 82% nodarbināto ir NMP brigāžu personāls – ārsti, ārsta palīgi, OMT vadītāji. Šajā grupā ir arī OVC un OMD ārstniecības personāls. Pārējo darbinieku grupā, kas sastāda 18% no kopējā skaita ir gan atbalsta funkcijas nodrošinošais personāls (3%), gan dažādu NMP dienesta pamatdarbības funkciju nodrošinošais personāls kā - NMP organizēšanas, analīzes un statistikas nodaļas, NMP medicīniskā nodrošinājuma un aprites nodaļas, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra, valsts materiālo rezervju noliktavu, katastrofu medicīnas un gatavības plānošanas personāls.

Vairums, t.i. 62%, ir sievietes, kas izskaidrojams ar vēsturiski veidojušos sieviešu īpatsvaru medicīnas skolu absolventu vidū (*skat. 21.attēlu*).

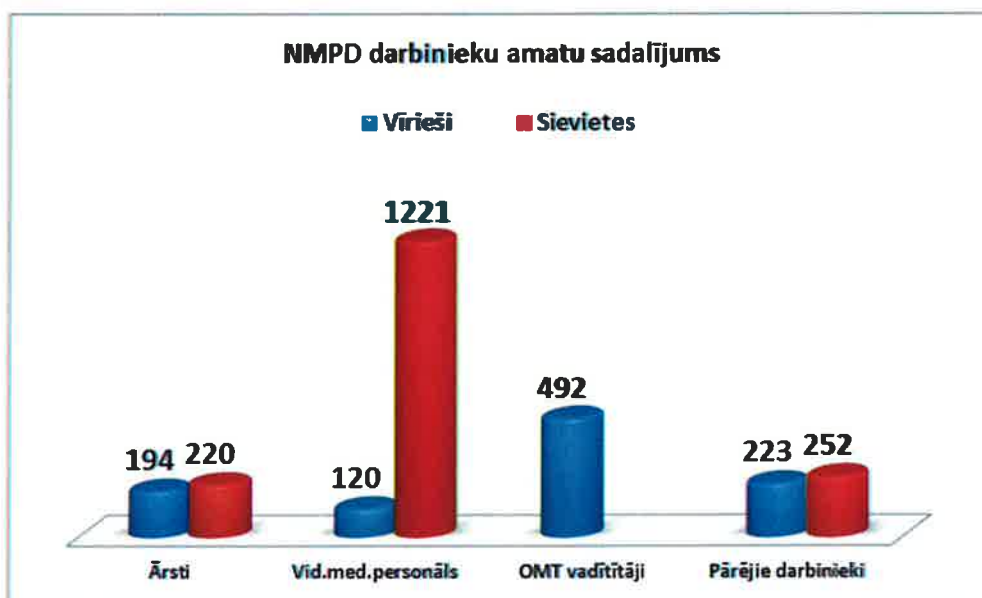

20.attēls. NMP dienesta darbinieku iedalījums pēc nodarbošanās.

21.attēls. NMP dienesta darbinieku sadalījums pēc dzimuma.

Analizējot NMP dienesta personāla sadalījumu pēc dzimuma pa nodarbinātības grupām, viskrasākā atšķirība vērojama vidējā ārstniecības personāla grupā, kur ir tikai 120 vīrieši un 1 221 sieviete (*skat. 22.attēlu*). NMP dienestā nav neviena OMT vadītāja sieviete, kas skaidrojams ar darba specifiku un identificētajiem riskiem, kas nav piemēroti sievietēm.

22.attēls. NMP dienesta darbinieku amatu sadalījums pēc darbinieku dzimuma.

NMP dienestā nodarbināto ārstniecības personu vidējais vecums ir 42,7 gadi - sievietēm 45 gadi, vīriešiem – 40,4 gadi (*skat. 23.attēlu*). Ņemot vērā NMP dienesta darba specifiku, bažas rada personāla ievērojami lielais darba stāžs.

Atsevišķos reģionos, piemēram, Jelgavas BAC OMT vadītāju vidējais vecums ir 59 gadi.

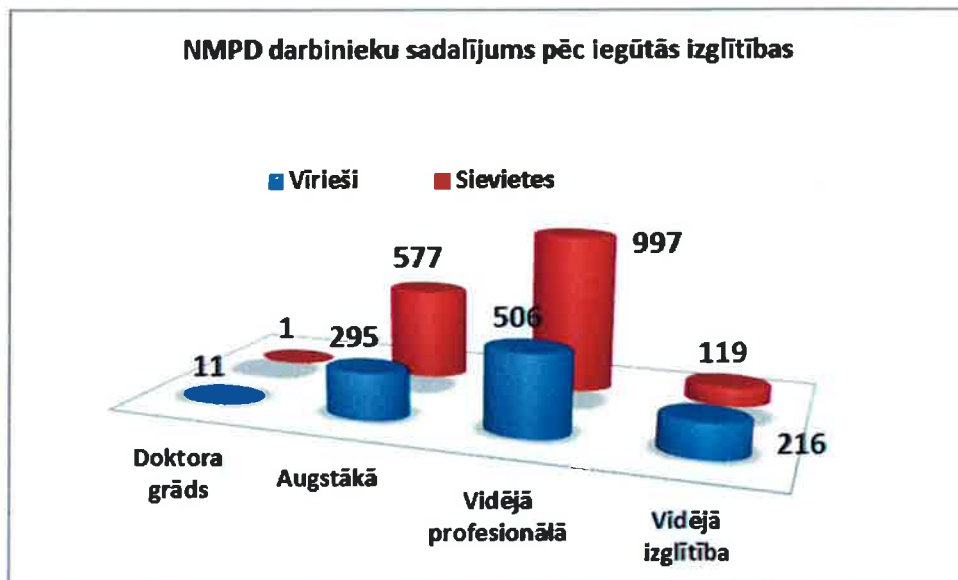
NMP dienestam šobrīd nav iespēju atbilstoši Darba likumam uzteikt darbu darbiniekam, kuram operatīvais darbs kļūst par grūtu, bet kurš pats to nevēlas atzīt un atļaut ieņemt darbavietu jauniem un spēcīgiem kolēģiem.

23.attēls. NMP dienesta ārstniecības personāla vidējā vecuma sadalījums pēc dzimuma.

13.2. Personāla izglītība

Izvērtējot NMP dienesta personāla izglītību, NMP dienestā ir 12 darbinieki ar medicīnas zinātņu doktora grādu, 874 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 1503 darbiniekiem ir vidējā profesionālā izglītība un 335 ir vidējā vai pamatizglītība. Atskaites gadā 227 medicīnas māsas ir beigušas pārkvalifikācijas programmu medicīnas māsa - ārsta palīgs, un mainījušas savu amatu. 2011.gadā augstāko izglītību ieguvuši 41 darbinieki (*skat. 24.attēlu*). Šobrīd 15 darbinieki turpina studijas dažādu augstākās izglītības studiju programmās, 9 NMP dienesta darbinieki studē RSU un LU doktorantūras studiju programmās.

24.attēls. NMP dienesta personāla izglītības rādītāji.

14. Komunikācija ar sabiedrību

2011.gadā NMP dienests turpināja vairākus sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumus, nodrošinot to publicitāti centrālajos un reģionālajos medijos, sagatavojot informatīvus izdales materiālus iedzīvotājiem, kā arī sadarbībā ar citām institūcijām un dienestiem realizēja kopīgas sabiedrības izglītošanas kampaņas. Galvenās tēmas bija saistītas ar sabiedrības informēšanu par NMP saņemšanu (kādas situācijās un kā izsaukt ātro palīdzību, par iespēju vieglāku saslīmšanu vai traumu gadījumos konsultēties ar Ģimenes ārstu konsultatīvā tālruņa speciālistiem), sabiedrības preventīva izglītošana traumu mazināšanai, kā arī NMP dienesta darbības un attīstības aktuālie jautājumi.

Kopumā gada laikā NMP dienests medijiem sagatavojis 110 preses relīzes par NMP dienesta darbības jautājumiem un attīstību, ikdienas operatīvo darbu, NMP izsaukšanu, traumu un negadījumu profilaksi u.c. Analizējot publicitāti, gada laikā NMP dienesta darbības jautājumi centrālajos un reģionālajos medijos atspoguļoti vairāk kā 1 100 dažādos rakstos un sižetos.

Sabiedrības informēšana par neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanu

2011.gadā tika turpināta sabiedrības informēšana par NMP izsaukšanu, zvanot uz vienoto tālruni '113'. Iedzīvotājiem izplatīti ERAF projekta ietvaros sagatavotie bukleti par NMP izsaukšanu, paralēli tam tika nodrošināti informatīvi raksti un sižeti centrālajos un reģionu medijos. Tālruņa atpazīstamības veicināšanai tika sagatavotas gan atsevišķas preses relīzes par '113' darbību, gan arī tālruņa numurs tika integrēts medijiem ikdienā sniegtajā operatīvajā informācijā un rīkoto kampaņu ietvaros, izglītojot par traumu un negadījumu profilaksi. Rezultātā 2011.gadā informācija par NMP izsaukšanu, zvanot uz numuru '113', atspoguļota vairāk kā 350 publikācijās un sižetos centrālajos un reģionālajos medijos.

2011.gada otrajā pusgadā kā viena no Veselības ministrijas prioritātēm tika izvirzīta NMP dienesta sekundāro izsaukumu skaita samazināšana, popularizējot citas palīdzības saņemšanas iespējas, tajā skaitā Nacionālā veselības dienesta (NVD) izveidotā Ģimenes ārstu konsultatīvā tālruņa 66016001 darbību. NMP dienests sadarbībā ar NVD regulāri ar masu mediju starpniecību informēja iedzīvotājus par situācijām, kādās saucama NMP un kādas ir alternatīvas medicīniskās palīdzības saņemšanai. Kopš 2011.gada maija, kad uzsāka darboties Ģimenes ārstu konsultatīvais tālrunis, centrālajos un reģionālajos medijos publicēti 183 plašāki raksti un sižeti par šo tēmu.

2011.gada nogalē sadarbībā ar Veselības ministriju un NVD sagatavota sabiedrības informēšanas kampaņa un izstrādāti informatīvie materiāli (TV videoklips, radio klips, pārvietojami informatīvie stendi, pilsētvides reklāma, vizītkartes, uzlīmes). Tās mērķis - samazināt NMP dienesta sekundāro izsaukumu skaitu, informējot iedzīvotājus par Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni un citām alternatīvām medicīniskās palīdzības saņemšanai tādu saslīmšanu un traumu gadījumos, kad nav nepieciešama neatliekamā palīdzība. Kampaņas norises laiks plānots 2012.gada janvārī un februārī.

Izglītojoša skolu programma „113 – ātrs zvans ātrajai palīdzībai”

2011.gadā NMP dienests turpināja izglītojošo skolu programma „113 – ātrs zvans ātrajai palīdzībai”. Programma paredzēta 3.-4.klašu skolēniem. Tās ietvaros uz Rīgas

skolām devās NMP brigāžu mediķi, lai bērniem interaktīvu nodarbību veidā stāstītu par to, kādos gadījumos un kā pareizi izsaukt ātro palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru '113', īpaši akcentējot situācijas, kad bērni var būt vienīgie negadījuma liecinieki un no viņu rīcības atkarīga citu cilvēku izglābšana. Nodarbības laikā skolēniem bija iespēja kopā izspēlēt iespējamo kritisko situāciju un reāli sazināties ar '113' dispečeri, lai mācītos pareizi izsaukt ātro palīdzību. Tāpat skolēniem tika izskaidrotas biežākās situācijās, kādās bērni gūst traumas, kā no tām izvairīties un kā pareizi rīkoties nelaimes gadījumā, ja tomēr tas noticis mājās, skolā, rotaļājoties vai atpūšoties.

Skolu programmas ietvaros skolēni saņēma gan pašiem bērniem, gan vecākiem un vecvecākiem sagatavotus informatīvos izdales materiālus ('113' nozīmītes un uzlīmes, informatīvu bukletu vecākiem, vecvecākiem). Kopumā 2011.gada laikā skolu programmā tika aptverti gandrīz 2 000 jaunāko klašu skolēni.

ERAF un BEST TEAMS projektu publicitātes nodrošināšana

Nodrošinot publicitāti ERAF projekta „Vienotas neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” ietvaros, 2011.gadā visos reģionos (Daugavpilī, Valmierā, Jelgavā, Kuldīgā, Rīgā) organizēti informatīvie semināri reģiona pašvaldību un ārstniecības iestāžu vadītājiem, operatīvo dienestu un citu sadarbības institūciju pārstāvjiem, NMP dienesta darbiniekiem par NMP dienesta darbību un attīstību, projekta gaitu un sasniegtajiem rezultātiem. Kopumā seminārus apmeklēja 778 dalībnieki.

ERAF projekta ietvaros 2011.gadā tika sagatavoti un nodrukāti 48 000 informatīvie bukleti iedzīvotājiem par NMP izsaukšanas kārtību, situācijām un vienoto tālruni 113, kā arī par NMP dienesta attīstību. Bukleti iedzīvotājiem izplatīti ar ārstniecības iestāžu, skolu, valsts un pašvaldību iestāžu starpniecību.

Atbilstoši ERAF projekta publicitātes plānam gada laikā tika nodrošināta projekta publicitāte masu medijos, sagatavojot preses relīzes, iniciējot plašāku informatīvu rakstu izveidošanu medijos, kā arī ievietojot aktuālo informāciju NMP dienesta mājas lapā.

Gada nogalē uzsākta arī „Igaunijas – Latvijas programma 2007.-2013.gadam” ietvaros īstenotā projekta "Igaunijas un Latvijas sadarbība pirmslīmnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā” publicitāte medijos, sagatavojot preses relīzes un ievietojot aktuālo informāciju NMP dienesta mājas lapā.

Sabiedrības izglītošana par biežāko negadījumu un traumu iemesliem, to mazināšanu, kā arī rīcību pēc negadījuma un pirmās palīdzības sniegšanu

2011.gadā NMP dienests sagatavojis medijiem 70 preses relīzes un izglītojošu informāciju, sniedzot profesionālus padomus iedzīvotājiem dažādu traumu un negadījumu risku mazināšanai, kā arī pirmās palīdzības sniegšanai, ja nelaime tomēr ir notikusi. Galvenās tēmas - sezonālās traumas vasarā un ziemā, drošība uz ceļiem, veselīga un droša svētku svinēšana, bērnu traumatisms – termiski apdegumi, kritieni no augstuma, velodrošība, drošība vasaras brīvlaikā u.c.

Starpinstitūciju darba grupa bērnu traumatisma mazināšanai (BDDG – tajā darbojas NMP dienests, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas, Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, portāla www.mammamunteti.lv un „Māmiņu kluba” pārstāvji)

2011.gada jūnijā īstenoja informatīvo kampaņu bērnu drošībai traumatisma mazināšanai vasaras brīvlaikā. Kampaņas ietvaros tika veikta bērnu un viņu vecāku aptauja par drošības jautājumiem, sagatavoti padomi drošai brīvlaika pavadīšanai un veidota kampaņas tematikas publicitāte medijos. Savukārt 2011.gada decembrī īstenoja informatīvā kampaņa „Pasargā savu bērnu” ar mērķi izglītot vecākus par biežākajiem mazu bērnu apdraudēšanās iemesliem, to novēršanu un padomiem pirmās palīdzības sniegšanā. Kampaņas ietvaros sagatavoti 5 videoklipi ar tipiskākajām situācijām, kādās bērni gūst apdegumus un pirmās palīdzības padomi, sagatavoti un bērnodārzos, lielveikalu tīklā „Maksima” u.c. iestādēs izplatīti informatīvi materiāli par pareizu pirmo palīdzību apdeguma gadījumos, kā arī veidota plaša aktuālās tēmas publicitāte medijos.

2011.gada septembrī sadarbojoties VUGD, Valsts robežsardzei, A/S „Latvijas Gāze”, CSDD, Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai, VAS "Latvijas dzelzceļš un NMP dienestam Liepājā tika rīkots bērnu drošības dienas pasākums „Viena diena drošībai”, kurā piedalījās vairāki simti 1.-4. klašu skolnieki no Liepājas skolām. Skolēniem dažādu spēļu, testu un konkursu veidā tika stāstīts un praktiski demonstrēts, kā rūpēties par savu un savu tuvinieku drošību ikdienā, kā pareizi rīkoties ārkārtas situācijās un kā sniegt pirmo palīdzību.

Uzsākta sadarbība ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD), NBS Jūras spēku flotili un Rīgas pašvaldības policiju, lai izglītotu iedzīvotājus par drošu atpūtu pie ūdeņiem un mazinātu bojāgājušo uz ūdeņiem skaitu. No jūnija līdz augustam realizēta sabiedrības informēšanas kampaņa ”Jūra nav līdz ceļiem” par drošību uz ūdens vasaras sezonā. Tās ietvaros veidota problēmas publicitāte medijos, ar praktiskiem paraugdemonstrējumiem uzsvērtā pirmās palīdzības nozīme slīkšanas gadījumā, tāpat kampaņas laikā skolu jaunieši izstrādāja radošas idejas un skices informatīvajiem plakātiem, savukārt peldvietās izdalīti kampaņas informatīvie materiāli.

Sadarbībā ar VUGD 2011.gada martā ar praktiskiem paraugdemonstrējumiem un mērķtiecīgi veidotu publicitāti medijos (tajā skaitā piesaistot makšķernieku biedrības un specializētos medijos) īstenoja izglītojoša kampaņa par bīstamību uz pavasara ledus un kā rīkoties, ja tomēr nelaime notikusi.

15. 2012.gadā plānotās aktivitātes

2012.gada NMP dienesta darba plāna mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā, kā prioritātes nosakot:

- 1.izsaukuma izpildes laika samazināšanu,
- 2.medicīniskā darba kvalitātes uzlabošanu,
- 3.darbinieku sociālo garantiju un darba vides uzlabošanu.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes:

- Vienotas NMP un KM vadības informācijas sistēmas izveide
- Nepamatotu izsaukumu skaita samazināšana par 2% saskaņā ar VM rīcības plānu sekundāro izsaukumu skaita mazināšanai
- Jauna izsaukumu pieņemšanas atbalsta algoritma izstrāde
- Turpināt sadarbības līgumu slēgšanu ar daudzprofilu slimnīcām
- Sadarbības īstenošana ar Valsts robežsardzi un VUGD
- Medicīniskā darba kvalitātes uzraudzības sistēmas ieviešana NMP dienestā
- Pārrobežu sadarbības īstenošana, uzlabojot medicīniskā pakalpojuma kvalitāti Latvijas - Igaunijas un Latvijas -Lietuvas pierobežā
- Pētnieciskā darba attīstība
- OMT vadītāju kvalifikācijas novērtēšanas sistēmas izveidošana
- Organizēt neatkarīgas un uzticamas OMT vadītāju obligātās veselības pārbaudes sistēmas izveidošanu un realizēšanu
- Nodrošināt NMP brigāžu personālu ar sezonai atbilstošu darba apģērbu, kā arī individuālās aizsardzības līdzekļiem
- Pilnveidot NMP dienesta sertificētās jomas un izveidot, ieviest, sertificēt kvalitātes vadības sistēmu NMP jomā
- Pilnveidot Valsts Katastrofu medicīnas plāna projektu un iesniegt apstiprināšanai Veselības ministrijā.
- Sagatavot Latvijas medicīniskās atbalsta vienības darba organizācijai nepieciešamo normatīvo bāzi
- u.c.